

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ

Australijos Lietuvių

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojaunos, sveikinimai ir pan. 10/0. Leidėjas: "Australijos Lietuvių" Leidykla. Adresas: "Australijos Lietuvių", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Authorised by Department of Immigration
Jurgis Glušauskas
Printed and published by Australijos Lietuvių
Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

PENKTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1952 m. rugsėjo 13 d.

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical.

Nr. 18(104)

Rugsejo 8-ji

VYTAUTAS mūsų tautai kaip nenumaldoma kūrimo jėga paženklinata žalčio gudrumu ir kieta kardo ranka, jėga, niekad pusiaukelėj nesustojanti, niekad nenusivilianti pralaimėjimams.

St. Yla

Ne visada Lietuvių Tauta gyveno tik juodas dienas. Būta ir skaidrių, garbingų laikotarpių.

Prieš 520 metų, kai Lietuva stovėjo savo galybės zenite, Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas Didysis, siekdamas nutraukti besimezgancius su Lenkija ryšius, nutarė karūnuotis Lietuvos karalium. Tačiau karūnavimas neįvyko. Popiežiaus pasiuntiniai, vykę su karūna, nepasiekė Lietuvos, jie buvo pakeliami sulaukyti Lietuvos priešų ir karūnavimas turėjo būti atidėtas, kurio tačiau Vytautas Didysis jau nesulaukė — mirtis nutraukė visus jo sumanymus.

Per tuos penkis šimtus metų nuo Vytauto Didžiojo mirties Lietuva pergyveno daug audrų. Po Liublino unijos (1569 metų) Lietuva iš viso nustoja savo nepriklausomybės. O 1772-1795 metų laikotarpyje visai buvo padalinta (kartu su Lenkija) tarp Rusijos, Prūsijos ir Austrijos. Tačiau per išitus šimtmečius tautinė lietuvių sąmonė nežlugo. Nesužlugdė jos net tokios barbariškos priemonės, kaip spaudos uždraudimas (1864-1904). Jis visą laiką ruseno lietuvių širdyse ir išsiveržė audra, pagaminusia Vasario 16-tosios Nepriklausomybės Aktą.

Amžius vergavusių tautai, atgavusi laisvę, parodė stebėtiną kūrybinį genialumą, vos per 20 nepriklausomo gyvenimo metų beveik visai pasivijusi o kai kuriais atvejais net pralenkusi, senos kultūros Vakarų tautas.

Tačiau po trumpų šviesių dienų juodi debesys ir vėl užslinko Lietuvai. Raudonasis slibinas vėl užgulė mūsų tautą. Kova vėl reikalauja didvyrių — jų Tėvynę davę praieityje, duoda ir šiandieną. Nelygią kovą veda visa Tauta, vadovaujama ištikimiausių jos sūnų — partizanų.

Mes Tėvynę palikome... gelbėdami savo gyvybes. Tai mūsų nusikaltimas Tautai — pabėgome iš kovos lauko sunkiausiai jai valandą. Tačiau savo nusikaltimą mes galime ir turime mąžinti aktinai kovodami už Lietuvos išlaisvinimą tremtyje, remdami mūsų vadovaujančių organų pastangas darbu ir lėšomis, patys išlikdami sąmoningais lietuviais. Prisimindami D-ro Vinco Kudirkos žodžius — Tas laisvės nevertas, kas negina jos — tvirtai įsipareigojome ne valandėles nepamiršti kovojančios ir naikinamos mūsų Tėvynės būkime vertais Vytauto Didžiojo ainiams.

JAV SPAUDA LIETUVIŲ AKTUALIJOMIS

* Pirmą kartą istorijoje Lietuva buvo paminėta respublikonų programoje. Skelbiama, kad jų politikos tikslas — atstatyti tikrą pavergtųjų tautų nepriklausomybę. O tarp jų pavergtųjų tautų įskaitomi pažymėta ir Lietuva. Respublikonų vadovaujama JAV vyriausybė pasižada atvesti visus pasišalčiusius, įtrauktus į slaptus susitarimus, panašius į Jaltos. Taip pat už neįprastą Pabaltijo kraštų išvadavimą pasisakė ir jų užsienio politikos grūdėjas J. F. Dulles. Tačiau dar palankesnė lietuviams ir kt. pavergtoms tautos pasirodė demokratų rinkiminė programa. Jų kandidatą A. Stevensoną net šveicarų "Die Weltwoche" pavadino "idealiu kandidatu į JAV prezidentus". Lietuvių laikraščiai ta progą primena, kad jis yra Illinois valstybės, o tuo pačiu ir Čikagos miesto, kur lietuvių esą daugiau nei Kaune, gubernatorius. Taip pat pažymimi jo dar šįmet lietuviams pasakyti žodžiai: "Lietuva ir vėl bus laisva", taip pat artimi santykiai su visa eile lietuvių veikėjų.

NETEKOME 1.571 LĒKTUVŲ

Jungtinių Tautų pajėgų vyriausias štabas praneša, kad Korėjos kare iš viso žuvo 1.571 sąjungininkų lėktuvai. Apie trečdalis šitų lėktuvų buvo numušta komunistų priešlėktuvinės artilerijos. Komunistų lėktuvų kare iš viso buvo numušta 644. Priedo 144 komunistų lėktuvai yra "greičiausiai" numušta ir 1.499 sužalota ar pažeista.

Didesni Jungtinių Tautų aviacijos nuostoliai aiškinami faktu, kad sąjungininkų aviacija veikia virš daug platesnės teritorijos, nuolat skraido virš prieš artilerijos ir, aplamai, operuoja daug platesniu mastu. Pabrėžtina, kad oro kautynėse komunistai neteko 555 lėktuvų, jų tarpe 405 MIGų, gi sąjungininkai tikiai 89 su 62 sprausminiais.

Bendras aukų skaičius Korėjos kare sąjungininkų pusėje siekia 116.252 karius. Iš jų 20.411 užmuštų, 83.390 sužeistų ir 9.543 dingusių.

INTENSIVUS ORO KARAS KORĖJOJE

Pastaruju metu Sąjungininkų aviacijos daliniai žymiai suaktyvino savo veiklą Korėjoje. Pakartotinai buvo plačiu mastu bombarduoti Šiaurės Korėjos pramonės ir transporto centrai, padarant didelių nuostolių. Pabrėžtina, kad Sąjungininkų aviacija prieš bombarduodama civilių apyvntas vietoves paprastai gyventojus išpėja per radiją ir iš lėktuvų išmestais lapeliais, kad iš tų vietovių paštrauktų, nes jos bus bombarduojamos. Tai, be abejo, pastaro Sąjungininkų laktinus į didesnį pavojų, tačiau tai daroma kaip priešginklis prieš komunistų radijo propagandą, kad Sąjungininkų aviacija "skerdzia" civilius gyventojus.

Pačiame fronte paskutinėmis dienomis komunistai pradėjo gana plataus masto puolimus. Taikos derybose nieko nauja neįvyko.

AKCIJA PRIEŠ VAKARIEČIUS

Tiek visoje Sovietų Sąjungoje, tiek ir Lietuvoje smarkinama akcija prieš amerikiečius ir kitus "Vakarų imperalistus". Paskaitų skaityti ar pranešimų daryti, kad, esą, Jungtinės Tautos vartojančios Korėjos bakteriolgines karo priemones, įtraukti prof. Mažylis, prof. V. Girdzijauskas ir kt. Toji akcija ypač stiprinama, skleidžiant netiesą per "7 respublikinius, 4 sritinius, 87 rajoninius (nes tiek dabar Lietuvoje yra rajonų), 120 MTS politinių skyrių laikraščių ir 10 žurnalų", taip pat 3600 mokyklų su 400.000 mokinių, iš kurių 170.000 skelbiama jau esant pionieriais ar komjaunuoliams, 303 pastovius ir kilnojamus kino teatrus ir 220 — kaimuose, 340 radijo mazgus su įjungtais apie 60.000 radijo punktu, žodžiu, visą bolševikinę agitacinę aparatūrą. Tam tikslui turi tarnauti ir lietuvių kalbą specialiai išverstas M. V. Lavričenko "Maršalo planas" ir "Vakarų Europos žemės ūkio nusikurdimas". Tos temos, drauge su motyvu, kaip "bolševikų partija rūpinasi vaikais" turėjo būti pabrėžtos ir "Žvaigždutės" konkurse vaikams, kur buvo skirtos 3 premijos nuo 2.500 iki 6.000 rublių. Drauge giriamasi, kad "už nuopelnus didžiajame tėvynės kare apie 100.000 Lietuvos sūnų ir dukterų buvo apdovanoti TSRS ordinais ir medaliais..."

KRATO KOMUNISTUS

Australijos saugumas pereitą savaitę padarė netikėtas kratas Sidnėjaus komunistų laikraščio "Tribune" redakcijoje ir vieno laikraščio bendradarbio privačiame bute. Saugumo valdininkai atsakė padaryti kokių nors paaiškinimų spaudai. Komunistai, be abejo, tuojau pradėjo aimanuoti, kad visa tai taip jau... nedemokratiška.

PASKIRTAS NAUJAS GENERALINIS GUBERNATORIUS

Anglijos karalienė naujuoju Australijos generaliniu gubernatorium paskyrė field-marsalą Sir William Slim, kuris šiuo metu yra Britų imperijos generalinio štabo viršininku. Sir Slim savo naujas pareigas perims sausio mėnesį.

Dabartinis Australijos generalinis gubernatorius yra Sir William McKell. Tai yra pirmas ir iki šiol vienintelis generalinis gubernatorius australas. Sir Slim ir visi buvusieji gen. gubernatoriai buvo anglai. Kai naujo gubernatoriaus paskyrimas buvo paskelbtas, opozicijos lyderis Mr. Evans pareiškė, kad Darbo Partija yra principiniai nusistatę, jog Australijos gubernatoriai būtų australai, nors Sir Slim asmuo ir esąs visiškai tinkamas šitam aukštam postui užimti.

Australų ir britų spauda naujo gen. gubernatoriaus paskyrimą sutiko palankiai ir aiškina, kad toks parinkimas tik sustiprins Australijos britiškumą.

PIETŲ AFRIKOS RESPUBLIKA?

Pastarieji įvykiai Pietų Afrikoje aiškiai rodo, kad politinė krizė greitai turės baigtis vienokiu ar kitokiu sprendimu. Dr. Malano Nacionalistinė Partija, jau ketvrti metai valdžioje, savo vienu svarbiausių uždavinių laikė griežtą atskyrimą europiečių ir kitų rasų gyventojų Pietų Afrikos Unijoje. Įvyriaus Dr. Malano vyriausybės praveisti įstatymai Aukščiausiojo Teismo buvo pripažinti nekonstituciniais ir todėl negaliojančiais. Padėtis ypatingai įsitempė pastarosiomis dienomis ir, manoma, kad vyriausybė galinti paskelbti referendumą dėl Pietų Afrikos visišką atskyrimą nuo Britų Tautų Bendruomenės (kaip oficialiai yra vadinama imperija) ir sukūrimo savo nepriklausomos respublikos. Tokiu būdu dabartinė krašto konstitucija automatiškai nustotų veikusi, nes toji konstitucija yra 1909 metais Britų parlamento priimtas įstatymas, taip vadinamas Pietų Afrikos Aktas. Šiuo metu eilė Afrikanų kilmės piliečių laiko tiesiog negarbinga laikytis konstitucijos, kuri buvo priimta angliško, bet ne vietinio parlamento.

MALIKAS VAŽIUOJA Į MASKVĄ

J. Malikas, iki šiol buvęs Sovietų atstovas Jungtinėse Tautose, yra atšauktas į Maskvą. Pasaulinė spauda spėlioja, kad Malikas Maskvoje gaus užduotį "režiuoti" Tolimųjų Rytų politiką.

Maliko įpėdiniu Jungtinėse Tautose yra paskirtas Valerian Zorinas, kuris 1948 metais pravedė Čekoslovakijos sukomunistinimą.

TAIKOS PASIRAŠYMAS SU AUSTRALIJA?

Jau keli metai nusitęsusi konferencijos tarp Sovietų ir Vakarų atstovų dėl taikos sutarties pasirašymo su Austrija atrodo, artėja prie vienokio ar kitokio sprendimo. Vakarai pasiūlė Sovietams susitikti Londone rugsėjo 29 dieną ir tuo pačiu sutiko su eile Sovietų reikalavimų. Sovietai reikalauja, kad austrų ginkluotosios jėgos, įskaitant ir policiją, neviršytų 53.000 karių ir kad visos "naciškos" organizacijos būtų uždraustos. Vakarų atstovai mano, kad viltys pagaliau susitarti su Sovietais dėl Austrijos šiandieną yra didesnės kaip bet kada. Pasirašius taikos sutartį Sovietai automatiškai turėtų atitraukti savo okupacinę armiją iš Austrijos teritorijos, o tuo pačiu netektų bet kokio teisinio pagrindo laikyti savo kariuomenės dalinius Rumunijoje ir Vengrijoje.

* Britų atominės paslaptys per neapsižūrėjimą "prasmuko" pro cenzūrą. Tuo būdu paaiškėjo, kad masinė atominių bombų gamyba Anglijoje neprasisdė anksčiau kaip 1955 metais.

IS VEIKSNIU VEIKLOS

* VLIKo Vykd. Tarybos pirmininkas K. Zalkauskas rugpjūčio 21 d. iš JAV-bių atvyko VLIKo būstinėn ir perėmė Vykd. Tarybos pirmininkavimą bei LIT darbus, taip pat santykių su Lietuvos diplomatais bei lietuvių visuomenės konsolidacijos reikalus. Išvykdamas iš JAV-bių, jisai davė Am. Balsui pasikalbėjimą, kuris jį klausytojams pristatė kaip buvusios Nepriklausomos Lietuvos koalicinės vyriausybės vidaus reikalų ministrį, Klaipėdos krašto gubernatorių, kariuomenės teismo ir civil. teismų prokurorą, o paskiausiai teisės dalykų dėstytoją VD universitete. Nusakęs, kas yra VLIKas, kada ir kaip jis susidarė ir kokios yra Vykd. Tarybos funkcijos, VT Pirmininkas pažymėjo, kad pagrindinis ir svarbiausias tikslas — Lietuvos išlaisvinimas. Vykd. Tarybai tenka vadovauti visiems darbams ir žygiams, kuriais to tikslo siekiama, be to, ruošti ateičiai rūpintis tuo, kokia vieta ir koks vaidmuo teks Laisvajai Lietuvai būsimojoje Laisvoje Rytų Europoje. Reikės peržiūrėti savo santykius su kaimynais ir bandyti susikalbėti su jų politikais. Nors galutinius sprendimus padarys pats išlaisvintos Lietuvos kraštas, bet vis tiek yra pareiga paruošti tam dirvą ir pateikti ateity krašto organams konkrečių siūlymų. Pirmieji svarbūs tikslai — apjungti Lietuvos valstybėje visas lietuviškas žemes. Per šimtmečius buvę atskirti Maž. Lietuvos broliai turi teisę būti laisvos Lietuvos valstybės sienose.

Tėvynėje kenčiantiems lietuviams A. Balso bangomis VT Pirmininkas pareiškė: — Mes atsidėję sekame gyvenimą užgrobtose tėvynėje ir esame gerai painformuoti apie soviet. okupanto siautėjimus. Su širdgėla pergyvendami Lietuvos gyventojų kančias, iš savo pusės darome visa, kas tik yra galima, kad juo greičiau toji priespauda pasibaigtų. Anksčiau ar vėliau sovietiniai nusikaltėliai turės atsakyti prieš tarptautinį teisingumo tribunolą už lietuvių tautos naikinimą. Šiandien Lietuvos žmonės turi apsišarvoti begaline kantrybe, neišleisdami iš akių svarbiausio tikslo — išgyventi ir išlaikyti nepalaužtą vidaus, dvasinį atsparumą. Lietuviai turi nesileisti moraliskai prislėgiami tuščių Sovietų pagyrų apie jų tariamąją galybę ir Vakarų silpnumą. Savo įžuliu agresingumu Rytų Europoje ir Tol. Rytuose Sovietai sukėlė prieš save visas didžiausias Vakarų valstybes. Tati kaip tik ir yra tikras laidas: jog su laisvojo pasaulio pergale išaus ir mūsų tautai laisvės diena. "Kad toji diena ateitų juo greičiau, tam ir dirbame: jūs gi, žinodami priešio klastą ir žiaurumus, dirbkite su didžiausiu apdairumu ir atsargumu, tausodami jėgas, kurių taip reikės laisvajai Tėvynėi atkurti", buvo perduoti radijo bangomis į Tėvynę paskutiniai naujojo VT Pirmininko sveikinimo žodžiai.

* Sergančio VLIKo Pirmininko pavaduotojas Dr. P. Karvelis rugpjūčio 23 d. raštu pranešė Lietuvių Fronto ir Liet. Vienybės Sąjūdžio atstovams, kad jų rugpjūčio 3 d. raštiška motyvacija pasitraukiant iš VLIKo skaudžiai prasilenkia su tikrove visais tame rašte išvardintais punktais ir kad vienintelis reikalas, dėl kurio tos dvi grupės išstojo iš VLIKo, buvo p. Brazaičio neišrinkimas į naują Vykd. Tarybą.

* Plk. Škirpa, buv. Laik. 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos Vyriausybės pirmininkas, atsiantė ELTAI savo rugpjūčio 18 raštą, skirtą lietuvių visuomenei, kuriame, be kita ko, rašo (to rašto dėl vietos stokos, dėja, negalime deti ištaisai.E.): "Savo s. m. rugpjūčio 3 d. pareiškime apie Lietuvių Fronto ir Liet. Vienybės Sąjūdžio pasitraukimą iš VLIKo šių grupių atstovai p. Z. Ivinskis ir p. L. Prapuolenis paskelbė kaip vieną iš pasitraukimo motyvų tai, kad — VLIKas nutraukė ryšius su

1941 m. birželio 23 d. Tautos sukilimo pastatytąja Laik. Lietuvos Vyriausybe, atstaciausia paneigta Lietuvos valstybės suverenumą — Kaip asmuo, — rašo jisai toliau, — birželio 23 d. pastatytas tos Vyriausybės priešakyje laiku savo pareiga ryšyje su tuo, kas čia anksčiau cituota, konstatuoti bei pareikšti, kad: 1) Laik. Lietuvos Vyriausybė niekad nebuvo įgaliojusi minėtuosius asmenis bei jų VLIKE atstovautusias grupes padaryti sakytajam pareiškimą, kiek jis liečia Laik. Lietuvos Vyriausybę ir jo santykius su VLIKu ir — su tuo jų pareiškimu neturi nieko bendro, 2) Laik. Lietuvos Vyriausybė niekad nebuvo ir po šiai dienai nėra gavusi iš VLIKo vadovybės jokio pranešimo apie tai, kad VLIKas būtų kada padaręs nutarimą nutraukti ryšius su Laik. Lietuvos Vyriausybe bei jos kaip 1941 m. birželio 23 dienos sukilimo teisinio rezultato, nepripažinti. 3) Tenka apgailestauti faktą, kad šio pareiškimo pradžioje minėtieji dviejų, nūnai pasitraukusių iš VLIKo, grupių atstovai panaudojo Laik. Lietuvos Vyriausybės vardą ir jos padėtį savo partiniais saskaitoms suvesti su kitomis partijomis bei grupėmis ir kad lyg pamiršdami, jog žymią dalį atsakomybės už buvusius VLIKE negeroves turi prisiimti ir savo atstovaujamos organizacijos, leidę sau savo pareiškimą kiek jis paliecia Laik. Lietuvos Vyriausybę ir jo santykius su VLIKu, paskelbti viešai spaudoje."

* Čikagos lietuvių katalikų organizacija ir visuomenės atstovų susirinkimas, įvykęs Čikagoje rugpjūčio 17 d., priėmė rezoluciją, kad VLIKas ir ateity turi pasilikti vadovaujančiu organu Lietuvos laisvinimo darbe, o likusios katalikų grupės VLIKE prašomos rasti galimybę atstatyti bendradarbiavimą ir vienybę su išėjusiomis iš VLIKo grupėmis.

* Jaunesniųjų ateitininkų suvažiavimas įvykęs Narušų ūkyje, prie Hamiltono, rugpjūčio 2 d. prisuntė VLIKui savo sveikinimą ir didžiausias pagarbas ir prielankumo užtikrinimą, pokuriuo pasirašė to suvažiavimo prezidentas: J. Verlickaitė ir R. Vaštokas.

* Lietuvių Vienybės Sąjūdžio Centro Valdybos Tremtyje vardu pp. Kuncaitis ir Andrius atsuntė VLIKo pirmininkui M. Krupavičiui savo rugpjūčio 15 d. raštą, kuriuo pareiškama, kad p. L. Prapuolenio pasirašytas LVS vardu iš VLIKo išstojimo rugpjūčio 3 d. raštas liečia tik patį jo autorių asmeniškai, bet ne LVS kaip grupę, nes tasai pareiškimas padarytas be LVS Centro Valdybos pritarimo ir kad p. L. Prapuolenis LVS-džiui VLIKE daugiau nebeatstovauja.

Lietuviu koncertai

PER RADIJĄ

Rugsėjo 12 d., penktadienį, 8.15 — 8.45 val. vak. per Adelaidės valdinio radijofono stotį 5 AN

BAŽNYTINĖS MUZIKOS KONCERTAS

kurio programoje mūsų solistė dainininkė Antanina Gučiuvienė išpildys lietuvių kompozitorių kūrinius.

Rugsėjo 20 d., šeštadienį, 7.15 — 7.30 val. vak. per tą pačią radijo stotį dvigubas mišrių balsų kvartetas talkininkaujant solistui Pauliui Rūteniu ir pianistei Jessica Dix, dainuos.

LIETUVIŲ LIAUDIES DAINAS.

Tarpe kitų, bus išpildyta originali senovinė liet. liaudies daina "Kol jaunas, nevedęs buvau", harmonizuota vokiečių kompozitoriaus Lothar Wind-sperger'io. Šios dainos melodija užrašyta 1888 m. Tilžės apylinkėse ir paskelbta Chr. Bartsch'o "Dainų Balsų" II tome (Heidelberg, 1889).

Dingusi karta

"The lost generation" arba "dingusi karta" nėra jau toks labai originalus dalykas, iš tikrųjų, tai yra amerikizmas. Amerikos intelektualų ir salionių visuomenės sluoksniuose tuo terminu yra vadinami žmonės, kurie suaugo ir, dažniausiai per anksti, subreado kare. Gimė tas terminas tuojau po pirmojo pasaulinio karo, kada eilė jaunų "dingusių kartos" amerikonių nebegrižo namo į U. S. A., bet pasiliko Europoje, daugumoje Paryžiuje, ieškoti tiesos, ieškoti prasmės gyventi ir tame gyvenime ko nors siekti... Bene ryškiausiai nors gal ir ypatingai schematiškai ir net simboliškai, tokį žmogų portretavo anglas Somerset Maugham savo puikioje knygoje "The Razors Edge". Pagaliau ir Erich Maria Remarque romanų serija tikrumo veiduoje ir analizuoja ne ką kita, kaip "dingusių kartą", šiuo atveju, gal būt, vokiškąją, ne amerikoniškąją, tačiau vis dėlto kartą, kuri nieko kito nebuvo išmokyta, kaip žudyti, kovoti, muštis... O po karo iš tų žmonių buvo laukiama kad jie taptų normaliais normalios visuomenės piliečiais.

"Dingusi karta"! Koks senas jau terminas. Ir koks jaunas. Koks aktualus! Ir koks gyvenimiškas! Septynetas metų po karo veiksmų pabaigos ir kiek tūkstančių jaunų žmonių iš visų pasaulio kraštų vis dar yra dingę, ir vis dar negali savęs surasti...

Laureatas Pulgis neseniai rašydamas apie Adelaidės lietuvių teatrėlį pabrėžė, kad aktoriai daugumoje, taigi dingusi karta... Ir tas jo prasitarimas manyje iššaukė keistą minčių asociaciją, keistą vaizdų pyne... "Dingusi karta", tikrumo juk yra kuone visas lietuviškas jaunimas emigracijoje! Ir kaip mažai su šiuo nesugriaunamu faktu skaitosi arba bent jį akceptuoja visi mūsų visuomenininkai, kultūrininkai, publicistai, rašytojai ir visi kiti, kurie taip daug kalba apie lietuviškos išlaikymą egzilyje.

Gimiau pirmajame nepriklausomybės dešimtmetyje. "Smetonos laikus" teprišmenu tik kaip paauğytis gimnazistas, kuris mėgdavo skaityti "Vinetų", "Daktaro Dolitlio nuotykius", ir kurį mama nuvedavo į teatrą pažiūrėti "Miegančios gražuolės" arba "Batuoto katino". Vėliau, kada pradėjo man knietėti klausimai apie žmogų ir visuomenę, tautą ir žmoniją, individą ir absoliutą — taigi, tada nebebuvo daug laiko ir sąlygų leisti jį abstrakčias ir nelabai realias spekuliacijas, nes jau vyravo okupacijos, pradžioje bolševikinė, vėliau teutoninė... Dar truputį vėliau teko vilkėti uniformą (kaip ir daugumai mano kartos lietuvių, tik toji uniforma retai būdavo savą — lietuvišką), dar vėliau teko gyventi karo nualintoje Vokietijoje ir vėl mokytis. Kai gavau atestatą, niekas iš-

kilmigai negiedojo "Gaudeamus", vientelis ryškesnis garsas tuo momentu tebuvo įžulus mano pilvo kurkimas primindamas reikalą kur nors "sukombinuoti" duonos, kad ir kukuruzinės... Pagaliau, Australija, "kontraktai" ir štai — prisistatau — "dingusios kartos atstovas..."

Taigi, mano "curriculum vitae" toks trumpas, nenuotikingas, visiems nusibodęs, proziškas ir neįdomus. O juk visos šitos kartos gyvenimai yra lygiai tokie pat kaip ir mano, ir variacijos juose tokios neesminės. Ir mums pasakojama, kad mes turime išlaikyti lietuviybę, ir mums tai pasakojama taip bergždžiai, taip neįdomiai...

Jeigu skaitėte Remarquo "Vakarų fronte nieko naujo", gal prisimenate aną vaizdėlį, kada trys fronto kariai pafrontėje ilsėjosi ir vienas jų garsiai svajoto. Tas kuris svajoto, buvo jų vyriausias ir pasakojo, kaip grįšias namo, kur jo laukianti žmona ir du vaikučiai, kaip jis grįšias atgal į savo ūkėlį ir vėl sės kviečius ir žiūrės į besiganančias riebias karves. Ir tad neberekėsia jam gyventi kartu su mirtimi, ir žudyti, ir nesiduoti nužudomam... Ir kiti du fronto draugai jo negalėjo suprasti. Jie išėjo į karą nuo mokyklos suolo, septyniolikimiai ir jie tokie jau pavargę, tokie atbuke, kad grįžti į mokyklą jiems būtų per sunku... Ir jie nebeturi kur begrižti, jų nelaukia nei žmona, nei savi arimai, nei draugai namie.

Ir mes "dingusi karta" labai dažnai panašiai jaučiamės, kada girdime jus — "senius" kalbant apie tėvynę ir eventualų jon grįžimą. Jūsų "Lietuva" ir mūsų "Lietuva" yra skirtingos. Jūsų Lietuva yra ten jūsų laukias ūkis, arba namelis Zaliakalnyje, gal būt, net departamento direktoriaus postas, dažnai ir palikusi žmona su vaikučiais. Jūs yra ta Lietuva, kurioje jūs susiformavote kur susidarė jūsų asmenybės ir kuri yra jums normalaus gyvenimo sinonimas. Jūsų Lietuva yra Kudirkos ir Basanavičiaus Lietuva, realaus, konkretaus ir apčiuopiamo Kudirkos, kuris baudžiauninkų ir žemdirbių gentį prikėlė į suvereninę ir kultūringą tautą...

O mūsų Lietuva? Ji tokia tolima, abstrakti ir sąmonės miglose paskendus. Juk jūs ir mes visiškai skirtingų politinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių įtakų produktas. Jums geriausias dainininkas vis dar yra Kipras o mums jau greičiau Teubneris arba Lanzo. Jums dainušką puikiausiai padainuodavo Sabaniauskas, mums — Bing Crosby. Jūs kalbate kiek daug Lietuvos ūkiui padarę kooperacija, gi mes tos kooperacijos neprisimename ir su susidomėjimu sekame "welfare state" eksperimentus Anglijoje ir nau-

ją socialinę legislatūrą Amerikoje. Jūsų teatras yra Stanislavskio su visais jo sateliatais ir, gal kiek mažiau, Reinhardo teatras, mes į moderniąją dramą žiūrime per Wilderio, Sarte, Cocto ar Cowardo veikalus. Jūs esamas ir nesamas politines ir socialines problemas sprendžiate per "krikdemų", "lietu dininkų" ar "tautininkų" prizmes, mes tokių partijų diferenciacijų apskritai negalime suvirškinti, ir, atvirai kalbant, jos mums atrodo juokingos. Jūs — dažniausiai esate fanatiškai religingi arba ir nemažiau fanatiškai antikatalikiški mes gi, (ar tai gerai, ar nelabai gerai — kitas klausimas) esame visam tam tokie abejingi, kad vargiai bepaskaitome ir "Varpelį", ir nelabai beskaitytume ir "Laisvąją Mintį", jei tokia ir būtų.

Taip, mes ir jūs — nesame tas pats. Mes esame visiškai skirtingi o tačiau ir vieni ir kiti vis dėlto liekame lietuvišais. Ir jūs taisyti lietuvišais išlikste, neabejotinai išliksite iki savo amžiaus pabaigos, tačiau mes — mes su kiekvienais prabėgančiais metais vis labiau nuostlame nuo lietuviškumo, tačiau niekad nebepasidarysime nė australais, amerikonais, brazilais ar šiaip kuo. Mes esame kepti ir nedakepti, mes formavomės, tačiau niekad formuotis nebaigėme, mes neįaučiame pagrindo po savo kojomis, mes — trumpai — esame "dingusi karta".

Laureatas Pulgis aname viršminėtame straipsnyje sako, kad "dingusios kartos" teatralai "stengiasi pasisavinti vyresnės lietuvių kartos kultūrinį palikimą, kartos, kuri išbuvojo laisvoje tėvynėje... Kokią našą užsikrauna vyresnės kartos kultūrininkai... kai pagalvoji, net akyse tamsu pasidaro..." Ir kas čia pasakya apie teatralus neabejotinai, manytai, tikty ir apskritai "dingusiai kartai". Mes stengiamės pasisavinti vyresnės mūsų kartos kultūrinį — ir ne vien tikty kultūrinį, tačiau ir socialinį, etinį, politinį — palikimą. Ir kaip nedaug mums tepadedo toji vyresnioji karta! Ne iš blogos valios ar apsilėidimo, tikty iš paprasčiausio mūsų nesupratimo! Mes — "dingusieji" su "seniais" taip sunkiai besuskalbame...

Mes iš jūsų — "senių" daug ko laukiame ir net turime teisės reikalauti! Mes tenorime vieno, supraskite, kad "mūsų" Lietuva skiriasi nuo jūsų ir kad tik ant "mūsųškos" Lietuvos supratimo teįmanoma statyti tą pastatą, kuris išlaikys mumyse lietuviybę. Juk tos lietuviybės mes nesikratome, mes jos trokštame, mes jos ilgamės, tikty ji taip klaičiai nuo mūsų bėga. O jūs galėtumėt taip daug pagelbėti tą bėgimą sustabdyti. Tik akceptuokite mus tokius, kokie mes esame.

R. Marius

KUR TIE DU SU PUSE MILIJONŲ?

Komunistų propagandistai Panmujone ir Maskvoje jau kurį laiką svaidosi prasimanytais kaltinimais, kad komunistai karo belaisviai yra "skriaudžiami" sąjungininkų rankose. Bet ką gi rusai sako apie milijonus belaisvių, kuriuos jie paėmė II pasaulinio karo metu? Rusai tyli. Liepos mėnesį Jungtinių Tautų speciali komisija bandžiusi išaiškinti milijonų belaisvių likimą Sovietų rankose, buvo be ceremonijų atstumta.

Pereitą mėnesį NATO informacinė tarnyba paskelbė savo nepriklausomus tyrimus šiuo klausimu. Iš 7 milijonų karo belaisvių, paimtų daugiau kaip prieš septynerius metus, tik mažesnė pusė buvo Sovietų paleista namo, o apie vieną milijoną belaisvių rusai paskelbė mirusiais arba vis dar laikomais nelaisvėje. Apie 2,5 milijono yra visiskai "nesurandama".

Prieš du metus Sovietai paskelbė, kad visi japonų ir vokiečių karo belaisviai jau pasiųsti namo, išskyrus "keletą tūkstančių", kurie dar bus teisiami dėl karo nusikaltimų. Tas skaičius siekė apie vieną milijoną, nors karo pa-

baigoje Sovietai prisipažino paėmę mažiausiai 3 milijonus vokiečių į nelaisvę. Atseit, apie 2 milijoną vokiečių vis dar yra Sovietų nelaisvėje arba mirę. Taip pat vis dar nėra žinių apie 400000 japonų, 180.000 rumunų, 200.000 vengrų, 63.520 italų, 5.000 austrų, 200 olandų, 12.000 prancūzų ir 8.000 ispanų.

Kur tie visi žmonės yra? NATO duomenimis 40% jų jau nebėra gyvųjų tarpe, tačiau kiti dirba vergų darbus įvairiuose Sovietų užkampiuose. Šitas 2,5 milijono žmonių likimas niekad neturėtų būti užmirštas priminti Sovietų propagandistams, kai jie skundžiasi savo belaisvių "skriaudimu" Korėjoje.

30 ŠIL. DAUGIAU UŽ DUONĄ

Australijos kviečių augintojai reikalauja, kad už bušelį kviečių jiems būtų mokama po 16/1 — pasaulinė rinkos kaina — o ne 10/0, kaip ligi šiol. Jeigu jų reikalavimas bus patenkintas, kiekvienas gyventojas Australijoje per metus turės užmokėti už savo kasdieninę duoną po 30 šil. daugiau. Tikima, kad augintojų reikalavimai bus patenkinti, nes dėl neaukštų kainų eilė fermerių vis mažiau beaugina kviečių.

SUOMIAI JAU BAIGIA IŠSIPIRKTI

Kai šio karo pabaigoje Sovietai iš Suomijos pareikalavo 101 milijono svarų sterlingų reparacijų, daugumas manė, kad suomiai ūkiniai niekad negalės beatsigauti. Tačiau ši darbšti ir nuostabi tauta, su 4 milijonais gyventojų, šiandieną jau beveik pilnai išmokėjo visas reparacijas Sovietams. Šiuo metu suomiai teiško pasaulinių rinkų savo prekėms, kurių neberekės uždyką vežti į Sovietus.

RAUDONIEJI MANEVRAI

Raudonosios armijos rudens manevrai Rytų Vokietijoje yra pravedami kartu su čekų ir lenkų kariuomenės manevrais. Manevruose be sausumos dalinių dalyvauja ir stiprūs aviacijos telkiniai. Vakarų stebėtojai aiškina, kad čekų ir lenkų dalyvavimas manevruose reiškia, kad Sovietai visų satelitinį kraštų kariuomenes pajungia po vieną komanda, panašiai kaip NATO pajėgos Vakaruose.

Franko derasi..

Diktatūrinis Franko režimas Ispanijoje niekad buvo palankiai vertinamas Vakaruose, ir padėtis vienu metu buvo pasiekusi net tokio įtempimo, kad Vakarų valstybės iš Ispanijos atšaukė savo ambasadorius.

Padėtis tačiau pasikeitė, kai Jungtinių Valstybių generalinis štabas prezidentui Trumanui pareiškė, kad dėl karinių sumetimų Ispanija — su ar be Franko — turi būti inkorporuota į bendrą Europos gynybos planą. Ambasadoriai ir vėl grįžo į Madridą ir vie-noks ar kitoks flirtas su Franko prasidėjo. Bet Franko, pajutęs savo vertę, pradėjo kelti kainą ir kol kas padėtis vis dar nėra aiški.

Amerikiečių generalinis štabas nori įrengti ir naudoti Cadizo, Cartagenos, El Ferrolo ir Santa Cruz uostus kaip laivyno bazes ir Madrido, Barcelonos, Sevilijos, Valencijos ir Lugo aerodromus savo aviacijai. Jungtinės Valstybės yra pasiryžusios pilnai padengti visas šitų oro ir jūrų bazių įrengimo ir išlaikymo išlaidas. Kongresas Vašingtone Ispanijos karinei ir ekonominei paramai nubalsavo 163 milijonus dolerių, kuriuos prezidentas gali naudoti savo nuožiūra. Iki šiol prezidentas tik mažą dalį šitos sumos Frankui atidavė, nes Franko vis dar nesutinka su vienu svarbiausių Amerikos reikalavimų. Mat, Amerika įrengusi bazes nori jose laikyti apie 50.000 žmonių įgulą ir jas naudoti taikos metu, kaip ji daro su savo bazėmis Anglijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Šiaurės Afrikoje ir kitur. Tačiau Franko nenori, kad 50.000 amerikiečių nuolatiniai maišytųsi Ispanijoje ir matytų jo režimą iš arti. Jis siūlo:

- * Jungtinės Valstybės Ispanijai padovanoja apie 500 milijonų dolerių;
- * Jungtinės Valstybės savo kaštais apginkluoja Ispanijos ginkluotas pajėgas;
- * Jungtinės Valstybės įrengia minėtas bazes ir jas pilnai perduoda Frankui;
- * Jungtinės Valstybės besąlyginiai garantuoja, kad jei Ispanija įsiveltų į karą, jos jai aktyviai padėtų.

Tokios sąlygos, žinoma Trumanui

Adelaide

TAUTOS ŠVENTĖ ADELAIDĖJE

Rugsėjo 7 dieną paminėta Tautos šventė (rugsėjo 8-toji) Adelaidėje.

Šiais metais Tautos šventės minėjimą paruošė muz. V. Šimkaus vedamas lietuvių vyrų choras, talkininkaujant solistei Genei Vasiliauskienei, rašytojui Pulgiui Andriuišui, oboistui L. Lenigui ir pianistei E. Martinkienei.

Adelaidės Valdybos pirmininkui J. Lapšui atidarius minėjimą ir priminus šios šventės prasmę šiandieninėse sąlygose, minėjimas įspūdingai pradėtas liaudies daina "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka", išpildyta solistės oboisto ir choro. "Mylimai žemei" išpildė solistė ir choras, "Mano gimtinė" ir "Kur bakuzė samanota" išpildė solistė, o choras išpildė "Lietuva brangi", Tėve mūsų ir Maldą. "Į kovą" ir "Lietuviais esame mes gimę".

Tekstus tarp dainų pagal apysaką "Penki beržai" pritaikė ir skaitė autorius Pulgis Andriusis. Turtingu, menišku žodžiu mūsų Pulgis nukėlė visus minėjimo dalyvius į Lietuvos laukusant pilikalnių, tarp penkių beržų, pergyvenusių daug audrų...

Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Visuomenės padėka mūsų nenuilstamam chorui su muz. V. Šimkum prysakę, solistei Genei Vasiliauskienei, laureatui Pulgiui Andriuišui, pianistei E. Martinkienei, oboistui L. Lenigui ir visiems tiems tautiečiams kurie savo darbu prisidėjo prie šios šventės įspūdingo ir gražaus paminėjimo.

Minėjimo salėje sėkmingai buvo platinami Lietuvio Pasai, Tautos Fondai ir solidarumo mokesčiai mokėti ženk-
leliai.

Dalyvis

yra sunkiai priimtinos. Pagaliau, Jungtinės Valstybės, įskaitant ir karinę pagalbą, nenumato Ispanijai suteikti daugiau 400 milijonų dolerių. Tačiau tuo tarpu Franko vis dar šantažuoja Vakarus, nes jis žino neabejotiną Ispanijos strateginę vertę ateinančio karo atveju.

Visuose reikaluose Jums padeda
JUOZO ŽUKAUSKO
KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA
Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose
Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.
Kreiptis:
Kasdien 2 — 5 val. p. p. | Kasdien 6 — 8 val. vak. —
15 Manchester Unity Bui- | 10 Peel St.
ding | Kirribilli,
160 Castlereagh Street | S y d n e y.
Sydney Tel.: M4878 | Tel.: XB4312
Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS
— pagelbėti pirkinėjantis —
KLAUSKITE KURĮ NORIS MUSŲ PARDAVEJĄ
Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba
P A S
John Martin and Co Limited
The Big Store ■ Rundle St. ■ Adelaide

Torch Dry Cleaners
EUROPIETIŠKO STILIAUS VALYTOJAI!
PRIĖMIMO PUNKTAI:
17 Pirie St., Adelaide, Magill Rd., Glen Osmond Rd., Unley Rd. ir kitur.

KODĖL MOKĖTI BRANGIAU?
Apsilankykite pas mus ir pirkite drabužius, kurie yra beveik nauji ir aukščiausios kokybės, tačiau teikainuoja mažą dalelę naujų rūbų kainos.
Pedler's
3 GOUGER STREET — ADELAIDE — S. A.

Taip apiplesiami Lietuvos žmonės

(Iš valstybinės paskolos pasirašymo susirinkimų aprašymų — paimtų iš Sovietų spaudos).

"Vilniaus Eidukevičiaus vardo odos — avalynės dirbantį gausiai susirinko žmonės klube. Mitingą... atidarė profsąjungos gamyklos komiteto pirmininkas drg. Kuprinas. Žodis suteikiama kallių gamyklos stachanovinėi komjaunuolei J. Bačiulytei.

Partija, vyriausybė, draugas Stalinas kasdien rūpinasi, kad darbo žmonių gyvenimas diena iš dienos gerėtų... Aš su džiaugsmu pasirašau naująją paskolą...

"Su giliu patriotiniu jausmu kalbėjo gamyklos Nr. 2 darbininkas P. Burokas.

— Mums, jaunimui, atverti visi keliai ir darbai, poilsis, mokslas... Tai įmanoma tik mūsų šalyje. Aš nuosirdžiai skolinu savo santaupas...

"Mokslų akademijos Eksperimentinės medicinos ir onkologijos bei Biologijos institutų darbuotojai... gausiai susirinko į mitingą... Tribūnoje — jaunas Tarybų Lietuvos mokslininkas, biologijos mokslų kandidatas A. Malachovskis.

— ... paskolintosios mūsų santaupos bus sunaudotos tarybiniam mokslui toliau vystyti...

"Biologijos instituto direktorius biologijos mokslų kandidatas M. Valius savo pasirašyme kalbėjo apie didžiulę paskolos reikšmę toliau vystant liaudies ūkį... Eksperimentinės medicinos ir onkologijos instituto kolektyvo vardu drg. Svičulis kvietė visus vieningai pasirašyti Valstybinę paskolą, prisidėti savo santaupomis prie tolesnio tarybinio mokslo klestėjimo.

"Vilniaus Valstybinio universiteto profesoriai, dėstytojai, studentai su dideliu pasitenkinimu sutiko Tarybinės, vyriausybės nutarimą dėl Valstybinės paskolos... — Aš iš visos širdies sveikinu naujosios paskolos išleidimą, — pasakė Ekonomikos fakulteto kolektyvo mitingą ketvirtą kurso studentas komjaunuolis A. Medelinskas.

"Kartais pritarimai vyriausybės nutarimui, ragindami vieningai pasirašyti paskolą, taip pat kalbėjo vyresnieji dėstytojai P. Mačiulis, M. Rakevičius... Vienas pirmųjų įrašė savo pavardę ekonomikos mokslų kandidatas J. Dągys. Per valandą visas Ekonomikos fakulteto kolektyvas pasirašė paskolą.

"Teisės fakultete vienas pirmųjų pasirašė paskolą profesorius P. Pakarklis. — Pats paskolos pavadinimas rodo, kur eis gautosios lėšos, — pasakė jis, pasirašydamas lape.

Red. pastaba: Iš pavadinimo žinoma, kad tos lėšos eis tolimoms Rusijos elektros jėgainėms statyti.

"Daugiau kaip 500 Vilniaus "Raudonosios žvaigždės" pakinktų — galanterijos kombinato darbininkų susirinko į mitingą...

— Praėjo treji metai, kai aš stojau dirbti į kombinato batų siuvimo cechą — kalba puikios kokybės brigados darbininkas komunistas drg. Mitiasovas. — Tačiau kokie neatpažįstamai dideli pakitimai įvyko kombinate per šiuos trejus metus!... Dirbdami naujomis mašinomis, gaminiui savikainą sumažiname 50 procentų. Kiekvienas mūsų cecho darbininkas šiuo metu vidutiniškai uždirba po 1.000 rublių per mėnesį. Atsidėkodami tarybinei vyriausybei

mes vieningai skoliname savo santaupas didžiųjų komunizmo statybų reikalui.

"Drg. Mitiasovas su džiaugsmu pasirašo paskolą. Jį vieningai paseka visas kombinato kolektyvas.

"Štai paskolą pasirašo batsiuvių cecho darbininkas drg. Simonavičius. Į cechą jis įstojo dirbti 1950 metais. Tuo metu jis neturėjo jokios specialybės. Šiandien drg. Simonavičius dirba kelnų užtraukėju ir vidutiniškai per mėnesį po 1.400 — 1.500 rublių. Su gilia meile jis skolina stambių pinigų sumą valstybei.

"Ivykusį "Drobės" fabrike darbininkų ir tarnautojų mitingą, skirtą paskolai pasirašyti, atidarė fabriko direktorius drg. Pliplys.

"Verpėja stachanovinė Griebliauskaitė, pasirašydama paskolą, savo darbo draugams pareiškė:

— Mūsų darbu įgyti rubliai, kuriuos mes skoliname Tėvynei, bus naujas smūgis karo kurstytojams. Pasirašydama paskolą aš įsipareigoju kasdien įvykdyti išdirbio normą 160-170 procentų.

"Per kelias valandas "Drobės" fabrike daugiau kaip 70 procentų visų darbininkų ir tarnautojų jau buvo pasirašę paskolą.

"Kovos" fabrike įvykusiame mitingą žodžio paprašė tabako cecho darbininkė drg. Paleckytė.

— Nutariau valstybei paskolinti savo santaupas, — sako ji. — Šimteriojai padidėjusios jos grįš mums įvairios valstybės pagalbos pavidalu.

"Po drg. Peleckytės, pasirašė kimšimo cecho darbininkė Kuzmickienė, mechanikas Gurauskas ir kt. Fabriko kolektyvas vieningai skolina valstybei nemažą pinigų sumą.

"Kelmė... Organizuotai pasirašė paskolą "Laimės šaltinio" kolūkio nariai... brigadininkas drg. Izdonas pareiškė: — ... Pereitais metais išaugintas derlius siekė 16-18 centnerių iš ha, kolūkiečiai gavo vertingus darbdienius. Visus laimėjimus mes pasiekėme dėka nuolatinės partijos ir vyriausybės paramos. Aš mielai pasirašau ir įnešu visą sumą gryniais pinigais nes žinau, kad mūsų paskolinti pinigai bus panaudoti tolesniam žemės ūkio išvystymui, visų darbo žmonių gerovės kėlimui.

"Sekdami drg. Uzdono pavyzdžiu, nemažą pinigų sumą valstybei paskolino ir kiti kolūkiečiai.

"Vieningai pasirašė paskolą "Šviesos" žemės ūkio artelės nariai. Paskolines valstybei savo santaupas, kolūkietis drg. Kasparas pasakė:

— Mūsų santaupos, paskolintos valstybei, bus panaudotos dar geresniam žemės ūkio mechanizavimui, kolūkiečių darbo palengvinimui, padės pakelti mūsų laukų derlingumą, išvystyti visuomeninę gyvulininkystę.

"Iš karto gryniais pinigais paskolino valstybei nemažą sumą kolūkiečiai drg. drg. Nagaitis, Vielius, Prialgauskas ir kt.

Išskyrus Pakarklį, visi įtikinėja, kad paskola bus sunaudota jų pačių darbo srityje. Paskola gi eina finansavimui hidroelektrinių statybų Rusijoje.

Visi kalba apie santaupų skolinimą, nors retas temoka gryniais, kitiems bus išskaitoma iš algos.

zijos lituanistinių dalykų baigimo brandos atestato reikšmę.

Uragvaja's krepšinyje nemažą vaidmenį lošia eilė lietuvių, kaip L. Slažinskas, A. Kanopa, O. Vikonis ir kiti. L. Slažinskas, nepatiktomis žiniomis, dalyvavęs ir Helsinkio Olimpijidoje.

Dr. J. Mikėlionis, iki šiol gyvenęs Melbourne, Australijoje, su šeima išvyko į Argentiną ir ten verčiasi gydytojo praktika.

Cikagos lietuvis A. Žiuraitis yra užpatentavęs savo išradimų, kurie jam duosią neblogą pajamų. Lietuvių Dailės Institutas savo pirminku išrinko dail. Adolfą Valešką. Dail. Adomas Gaidikas su žmona įsikūrė Amerikoje. Iki šiol dailininkas gyvena Paryžiuje.

Vokietijos Krašto Valdybos ir Anglijos lietuvių knygų leidyklos susitarė susijungti ir ateityje knygas leisti bendrai.

*LDŠ min. St. Lozoraitis ir VLIKO Pirmininkas sutarė susitikti VLIKO būstinėje lapkričio 22, kur aptars aktualius Lietuvos laisvinimo darbus bei būdus jiems įgyvendinti, siekiant suderinti veiklą tarp Liet. Diplomatų ir VLIKO.

Redaguoja P. Pusedėris

PIJUS XII KREIPIASI Į RUSIJĄ PRANCUZIJOS MOTERŲ LYGOS JUBILJŪS

Pirmą kartą istorijoje Šv. Tėvas savo ypatingą Apaštališką Laišką š. m. liepos 7 d. skiria tiesiog "mylimiausioms Rusijos tautosoms", jas paaukodamas Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, pagal 1917 m. Fatimoje Marijos pareikštą norą, "... tvirtai tikėdamies, kad galingiausiai Marijos užtarimu artimiausiu laiku išsipildytų visos viltys ir troškimai, kuriuos Mes puoselėjame kartu su jumis ir su visais teisingo nusistatymo žmonėmis — kad būtų pasiekta tikra taika bei broliška santarvė ir teisinga laisvė visiems."

Primines tradicinę rusų meilę Šv. Mergelėi Marijai, Popiežius ragina visus ją garbinti ir prašyti jos pagalbos.

"Mes, kartu su jumis, nuolankiai kreipiamės į Ją maldoje, kad krikščionių tikėjimas, kuris yra žmonijos garbė ir stiprybė sutvirtėtų ir stiprėtų tarp Rusijos tautų, ir kad visi religijos priešų kėslai, visos jų klaidos ir jų apgaulingos užmačios būtų nuo jūsų atitolintos... kad ypač tie, kurie jūsų tarpe išpažįta katalikų tikybą, nors ir atskirti nuo savo ganytojų, nepalaužiamai drąsa priešintis bedievių puolimams esant reikalui, net iki mirties, kad tikra laisvė, kuri yra žmogiška asmens teisė, būtų vėl atstatyta."

Galingos Vatikano, Amerikos Balso ir Laisvos Europos radijo stotys įvairiomis bangomis tą laišką rusų kalba persiuntė į aną pusę Geležinės Uždangos.

Š. m. gegužės mėn. 25-29 dienomis Prancūzijoje, Liurde, buvo iškilmingai atšvęstas, turinčios 2.200.000 narių (10% visų Prancūzijos moterų), Prancūzų Katalikų Akcijos Moterų Lygos 50 metų jubilėjus. Į šventę buvo pakviestos ir už Geležinės Uždangos esančių kraštų moterys. Dalyvavo Lietuvo, Latvijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos ir Jugoslavijos atstovės.

Nebandant plačiau aprašyti šio iškilmingo ir puikiai suorganizuoto kongreso eigos, pasitenkinsime patiekdami tik vieną iškarpa.

Antros dienos vakare įvyko įspūdinga eiseną su žibintais ir apšviestomis parapijų bei vyskupijų emblemomis. Buvo giedama džiaugsmingi himnai ir giesmės. Staiga linksmi himnai nutilo ir pasigirdo skausmingas maršas palydįs kenčiančių dėl tikėjimo priespaudos kraštų atstovių eiseną. Jos nešė milžiniškas duonos kašes ir jas padėjo prie altorių. Choras jų eiseną lydėjo žodžiais: "Tik tada esame broliais kai pasidaliname savo vargu ir savo duona". Paskutinę kongreso dieną šią duoną palaimino Paryžiaus arkivyskupas ir jį, tautiškais rūbais vilkinčių pavergtų kraštų atstovių, buvo dalinama kongreso dalyviams.

GRAŽIAI PRAĖJUSI ŠVENTĖ

Sekmadienį, rugp. 31 d., šv. Juozapo bažnyčioje vos sutalpino Adelaidės

lieuvius. Lietuvių Jaunimo Globėjo šv. Kazimiero šventės proga Mišias laikė Adelaidės arkivyskupas dr. Beovich. Prie bažnyčioje išsiriavusių šv. Kazimiero, Lietuvos ir Vatikano vėliavų stovėjo ateitininkų, skautų ir lietuvių parapijos šeštadienio mokyklos atstovai. Pamokslė arkivyskupas prisiminė prieš tris metus Tautos Šventės proga, lietuvių jam įteiktą adresą ir pareiškė, kad iš pračities persekiojimų Lietuva galėjo išplaukti laisva, katalikiška tauta tik todėl, kad motinos mokėjo įskiepyti Tėvynės meilę ir religiją. Patarė pasimokyti iš arių tautos, kurie pereitami šimtymetį dėl katalikybės persekiojami, išsiblaškę plačiame pasaulyje tačiau visur išliko katalikai. Pasisakė, kad jis ne tik užjaucia, bet ir pilnai supranta katalikišką lietuvių tautą dabar užgriuvusių priespaudą ir žiaurų jos naikinimą. "Naktis gali būti ilga, — kalbėjo arkivyskupas, — bet tikėkime, kad ir vėl išaus jūsų garbingos tautos prisikėlimo rytas. Melskite Dievą, melskite jūsų Tėvynės galingą globėją šv. Kazimierą ir aš su jumis už jūsų tautą meldžiuosi." Baigdamas ragino lietuvius motinas dėti visas pastangas, kad vaikai išliktų katalikai, patarė juos mokyti savo tautos istorijos, kuri yra garbinga ir susijusi su katalikyste, pareiškė pasitenkinimą, kad lankydamas katalikiškas mokyklas, jose randa daug lietuvių vaikų.

Po Mišių buvo sugiedotas Tautos Himnas, prie bažnyčios visi šventės dalyviai su Ekscelencija nusifotografavo, o po to bažnyčios salėje Lietuvių Moterų Sekcija arkivyskupą ir visus, kurie tik galėjo salen įsisprauti, skaniai pavaišino.

Ir taip ateitininkų iniciatyva ir bendromis kun. dr. Jatulio ir p. A. Kubiliaus pastangomis suorganizuota bei Moterų Sekcijos vaišėmis pajvairinta, šv. Kazimiero šventė visų lietuvių atšvęsta tikrai pakilia nuotaika.

* Šiais metais, per Dievo Kūno šventę, sulaukęs 83 metų Muenchene mirė Bavarijos kardinolas Faulhaber, kuris buvo didelis lietuvių draugas. Faulhaber buvo paskutinis kardinolas, įšventintas šv. Tėvo Benedikto XV.

Lietuvių Jaunimo Globėjo šv. Kazimiero šventės dalyviai su Adelaidės arkivyskupu dr. Beovich ir kun. dr. Jatuliu. Foto Borjero

Lietuviai pasaulyje

Žinoma lietuvių pedagogas M. Pajauskienė-Ramunienė Otagov universitete apgynė dizertaciją (summa cum laude) apie moterį lietuviškame folklore ir gavo daktarato laipsnį.

Čiurlionio ansamblis leidžia savo dainų plokštelių albumą. Jau esančios įdainuotos septynios dainos. Tautininkai Amerikoje suorganizavo Spaudos ir Radijo bendrovę VILTĮ, kuri rūpinsis tos srovės spaudos leidimu. Jau yra pradėjusi leisti savo biuletinį "Mūsų pranešimai".

Dr. Geručio vadovaujamas Lietuvių Bibliografijos Archyvas Sveicarijoje šiuo metu jau turi virš 2.500 komplektų lietuviškos periodikos leidinių.

"Karys", kuris buvo atgavintas Amerikoje, nuo kovo mėnesio nebeapsirodo. Nurodoma, kad laikraštis pateko į finansinius sunkumus. "Stop genocidui" ženklio projektą paruošė dail. V. K. Jonynas ir Amerikoje išleidžia J. Rimašauskas.

Dr. Devenis, buvęs Vorkutos koncentracijos lageryje, davė parodymus apie Sovietų prievartos darbus Jungtinių Tautų komisijai.

Maironio Vardo Šeštadienio Mokykla Brooklyne išleido pirmąją savo laidą ir baigusiems įteikė atestatus. Atestatai turi nepriklausomybės laikų gimna-

Melbourne

LIETUVIŲ MOTERŲ TALKA MELBOURNE

Šių metų liepos 27 d. įvyko Socialinės Globos Moterų Draugijos steigiamasis susirinkimas Melbourne. Iniciatorių vardu susirinkimą atidarė D. Simankevičienė, trumpai išaiškinusi socialinės globos prasmę ir kelią. "Mūsų bendruomenės gyvenime Vokietijoje šitam darbu pagrindus yra padėjęs Vyriausias Moterų Komitetas, įsikūręs prie Liet. Raud. Kryžiaus. Ir šiandien yra miela tą darbą tęsti čia, Melbourne, jeigu šiame susirinkime matome tas kruopščias bites kurios sunkvežimiais per vėjus veždavo lietuvišką margutį, kalėdinį meduolį Heilbrono, Heidelbergo ir kitų sanatorių ligoniams; kurios Velykų rytą savo šeimas palikusios vėlesniam atsigavėjimui, pirmą eilę ruošė stalą viengungiams studentams; kurios rinko laikraščius, knygas tolimajam Saigono legionieriui, arba trečius metus Bordeaux apylinkėje vynuogės berenkančiam karo belaisviui rašė lietuvišką širdies žodį. Drąsų panašų darbą pradėti čia, jei savo bendradarbiavimą yra pažadėję kunigas klebonas, Apylinkės Valdyba, Liet. Katalikų Moterų Draugija

ir mūsų skautai. Dvasiniai mus stiprina ir savo gražiu pavyzdžiu mums šviečia Adelaidės Moterų Sekcija, pirmoji Australijoje išdrįsusi organizuotai, lietuviškai tą reikalą spręsti."

Pirmininkaujant p. Civinskienei ir sekretoriaujant p. Gylienei, susirinkimas išrinko savo Komitetą sekančias moteris: pp. Civinskiene, Gudeliene, Makulienė, Naujokaitienė ir Simankevičienė; revizijos komisijon: p. p. Raulinaitiene, Statkienė ir Kochanuskienė. Atstovauti Draugijos reikalus australiškose soc. globos įstaigose susirinkimo prašyta sutiko p. D. Zilinskiene, Komiteto adresas: 125 Gipps St., East Melbourne, D. Simankevičienė.

Susirinkime paaiškėjo, kad draugijos narių laukia ištaisa eilė uždavinių. Jie pareikalavo daug kantrybės, meilės ir žmogiškumo: taip pat ir finansų, kad juos teigiamai išspręsti. Šis kol kas tik 40 moterų kolektyvas tikisi iš lietuviškos visuomenės visokios paramos savo darbu, kuris jau pradėtas vykdyti. D. M.

* 1951 metų tarptautinį operų konkursą laimėjo "Prosperina e lo straniero" opera, kurią parašė argentinietis kompozitorius Juan Jose Castro, gyvenęs ištremime.

TRUMPAI

* ACTU bendrinė Australijos darbuotojų organizacija, prašys vyriausybę priimti tikta britus imigrantus.

* Frachto kainos iš Londono į Australiją yra sumažintos 12%. Tas sumažinimas nežymiai numus kai kurių importuotų prekių kainas.

* Žymūs britų atominiai mokslininkai atvyko į Australiją, kur jie dalyvaus britų atominiuose bandymuose, įvyksiančiuose Monte Bello salose, šiaurės Vakarų Australijos pakrante.

* Australijos imigracijos ministeris Mr. Holt su savo žmona šiuo metu lankosi įvairiuose Europos kraštuose imigracijos reikalais. Jis susitarė su vokiečių įstaugomis, kad sekančiais metais į Australiją bus priimta 10.000 vokiečių imigrantų, daugumoje amatininkų.

* Italija karo reikalams 1952/53 metais paskyrė 518,2 milijardus lyrų. Iki 1954 metų Italijos ginkluotosios pajėgos bus žymiai padidintos.

* Jungtinės Amerikos Valstybės rekomendavo Japonijos priėmimą į Jungtinių Tautų organizaciją.

* Karščiausia dienos temperatūra buvo užregistruota Azijoje Libijoje, kur termometras rodė 136 laipsnius Farenheito.

Garbe paragrafuose

Pradžiai lašelis padažo: esame pastatyti į tokią padėtį, kad negalime patraukti atsakomybės asmens, kuris kad ir skaudžiausiai būtų mus įžeidęs, arba padaręs mums vienokios ar kitokios moralinės žalos. Jeigu vis dėlto norėtume ieškoti teisybės mūsų pačių išrinktuose garbės teismuose, turėtume pirmiausia eiti pas savo skriaudėją ir, pridėję ranką prie širdies, maldauti jį, kad jis sutiktų būti teisiamas. Kitokios išeities nėra. Įžeidėjas turėtų būti tiek garbingas, kad galėtų pareikšti: "Gerai, ieškok teisybės, aš pasiduodu teismo valiai". Bet garbingiems žmonėms tolima yra mintis kitus įžeidinėti arba skriausti. O tie, kurie nesivaržo savo veiksmuose, nesivaržys ir pasakyti: "Nenoriu teismo! Aš pats sau teismas!" Ir tada nieko jau nelieka. Tėka tik nulenkti galvą ir pasiduoti naujoms skriaudoms, o skriaudėjas galės vaikščioti aplinkui ir dar garsiau šaukti: "Ar ne mano teisybė?". Skriaudėjas gali didžiulotis, nes jo pusėje ... paragrafai.

O tuos paragrafus į gyvenimą ištraukė aukščiausia mūsų teisminė institucija — Krašto Garbės Teismas.

Vienoje dėl įžeidimų kilusioje byloje tas Krašto Garbės Teismas įsakė Adelaidės Garbės Teismui vadovautis, kaip vėliau pamatysime, formaliai jau negaliojančiais ir visai mūsų garbės teismų santvarkai prieštaraujančiais "paragrafais", kuriuose sakoma, kad "Apylinkės Garbės Teismai sprendžia ... bylas tarp bendruomenės narių, kai abi šalys sutinka". Tas nuostabus paragrafas buvo paimtas iš Garbės Teismų Darbo Tvarkos Statuto, kurį ankščiau veikęs Krašto Garbės Teismas priėmė 1951 m. lapkričio 23 dieną.

Tačiau to Statuto amželis buvo labai trumpas ir tuo laiku, kai jis gal dar ir galiojo, tikriausiai niekas juo nepasinaudojo. Jau 1951 m. gruodžio 29-30 dienomis Lietuvių Bendruomenės Taryba Melburne priėmė Lietuvių Bendruomenės Statutą, o taip pat išrinko ir naują Krašto Garbės Teismą.

Tame naujai priimtam Lietuvių Bendruomenės Statute apie garbės teismus šitaip kalbama: "Apylinkės Garbės Teismai: a) nagrinėja ir sprendžia apylinkės narių garbės bylas ir

skundus, b) gali bendruomenės narių: įspėti, papeikti, skelbiant apie tai spaudoje, kuriam laikui suspenduoti ar pripažinti nepilnateisium bendruomenės nariu, c) garbės teismo sprendimai įsiteisėja per 14 dienų, paskelbus rezoliuciją. Juos galima skusti revizijos tvarka minėtu laiku Krašto Garbės Teismui".

O apie Krašto Garbės Teismą taip pasakyta: "Jis: a) sprendžia skundus dėl apylinkių garbės teismų sprendimų, b) prižiūri ir instrukuoja apylinkių garbės teismų veiklą".

Leisdama šiuos nuostatus Australijos Lietuvių Bendruomenės Taryba rėmėsi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės santvarkos nuostatais, kuriuos Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas priėmė 1949 m. birželio 14 d. ir kuriuose pasakyta: "§40. Lietuvių tarpusavio nesupratimams spręsti kiekviename krašte yra PLB garbės teismai. "§41. Garbės Teismo santvarką, kompetenciją ir teiseną nustato PLB krašto organizacijos statutas".

Dabar veikiantis Krašto Garbės Teismas, kurį, kaip minėjau, išrinko 1951 m. gruodžio 29-30 dieną Australijos Lietuvių Bendruomenės Taryba, turėjo ir privalėjo pagal naujai priimtą statutą išdirbti garbės teismų darbo veiklos taisykles, kurios derintųsi, bet ne prieštarautų priimtųjų nuostatų raišdei ir dvasiai. O šių nuostatų nei raidė nei dvasia neleisdžia bet kokio išsisukinėjimo, neklusnia bendruomenės nario malonės sutikti dalyvauti teisme ir atsakyti už savo darbus. Jeigu kas nusikariaudė kitą bendruomenės narį, tas privalo stoti teisman, visai nežiūrint ar jis to nori ar nenori. Esu tikras, kad Krašto Garbės Teismas nebūtų išvilkęs gyvenimą jokia nuostato apie reikalą maldauti skriaudėją, kad jis malonėtų sutikti stoti teisman, nes toks nuostatas, prieštaraujantis visiems mūsų bendruomenėje veikiantiems įstatymams, vestų ne prie tvarkos, bet prie anarchijos, prie laisvės drabstytis purvais į visas puses.

Deja, tas mielas mūsų Krašto Garbės Teismas nesiėmė jam tenkančių pareigų, bet pats ėmė reikalauti, kad apylinkės teismai vadovautųsi jau neveikiančiais "paragrafais", kurie nadingi vien tik įžeidėjams.

VI. Radzevičius

Visur viscip

NUOSTABUS PAKLUSNUMAS

Airių teisingumo ministeris McEoin neseniai parlamente pareiškė, kad airių paklusnumas įstatymams yra nuostabus, tačiau tuo pačiu teisingumo ministerijai sudaro sunkumų dėl išlaikymo arešto namų ir kalėjimų. Airijoje dabar yra 5 kalėjimai su 131 kaliniu, iš jų 69 vyrai ir 62 moterys, tačiau ir tie yra "trumpalaikiai".

Mažiausiai kalinių Islandijoje — nėra nė vieno ir ant kalėjimų stogų amžinai ten plevėsuoja baltos vėliavos. Daugiausia kalinių yra Sov. Rusijoje, kur visa 180 milijonų tauta kankinama komunizmo kalėjime.

NERVAI NEIŠLAIKĖ

Prieš kurį laiką Čikagos policija surado apie dvi savaites dingusį sunkvežimį su šoferiu. Šis šoferis vienoje Illinois valstybės spirito varykloje pasikrovė 750 dėžių džino (apie 4.464 vertės) krovinį, kurį turėjo pristatyti į Čikagą. Deja, kelionėje nervai neišlaikė, ir "organizmas" nukrito po sunkvežimio platforma. Policija, patikrinusi krovinį, rado tik 500 dėžių džino. Apklašinėjant vargšas šoferis niekaip negalėjo išaiškinti, kur dingo "likučiai".

NUSIRĖDYTI NEDRAUDŽIAMA

Vieną vasaros popietę pajūrin atei-na panelė, išsirdė ir rengiasi maudyti. Netoliese stovėjęs vandens priežiūros pareigūnas priėmė ir sako:

— Atsiprašau, panele, šioje vietoje maudytis yra draudžiama.

— Draudžiama? Tai kodėl tamsta man to nesakei, kai buvau dar nenusirėdžiusi?

— Nusirėdyti, panele, čia nedraudžiama.

NAUJA KARVĖ

Rusai, viso pasaulio didžiausi išradėjai ir mokslininkai, išrado naują karvę su žirafos kaklu. Ši karvė ėda Pabaltijį, Lenkiją, Rytų Vokietiją ir t. t. Melžiama, žinoma, tik Rusijoje.

KARUNAVIMO IŠKILMIŲ KARIETA

Anglijos karalienės Elizabetos II karūnavimo iškilmėms yra statoma speciali karieta. Ši karieta svers keturias tonas ir bus traukiama aštuonių arklių. Kad karieta nedarytų per daug triukšmo ir važiuojant būtų lengvesnis, ratai turės gumines padangas.

* 1773 metais žymaus smuikų meistro Guarnieri pagamintas smuikas neseniai buvo padovanotas Vašingtono Kongreso bibliotekai.

Redaguoja V. Čepiauskas

KREPŠINIS

Vytis — Venta 57:23
(1952.VIII.28)

Vytis lengvai nugalėjo latvių Ventą. Nors pats komand. kapitonas dėl ligos ir nežaidė, bet jis gerai keitė žaidikus. Visas atžvilgiais žaidimas buvo gražus.

Taškus pelnė: Jaciunskis 14, Gasiūnas 11, Ignatavičius 10, Urnevičius 9, Gurskis 8, Brovčienka su Pyragium po 2 ir Kitas 1.

Tauras — O. B. I. 45:48
(1952.VIII.28)

Tą patį vakarą Tauras pralošė australų komandai OBI trijų taškų skirtumu. Rungtynes vedė lietuviai ir baigė lygiomis 38:38. Tik pro pratęsimo australams pavyko trimis taškais atsipiešti. Priežastis gal yra ta, kad mūsų žaidikai visą laiką lošė be pasikeitimo ir išvargo. Bet čia jau komandos kapitono Merino reikalas. Nors jis pats buvo geriausias žaidėjas, kaip matote iš taškų: Merinas 26, Armonas 9, Alkevičius 4, Petkūnas 5 ir Šliužas 1.

Vytis — A. L. S. (latviai) 31:62
(1952.rugs.4)

Kas buvo rungtynės — matė, bet kaip nebuvo išaiškinti. Vienu žodžiu, Vytis pelnytai pralošė — tik dvigubai... Na ir pasipylė tautiečių kritikos, pabarimai, patarimai, net pyktis. "Mūsų garsiausia Vytis! To tai jau nelaukėm." Kad ir nemalonius, bet lietuviams didelis siurprizas.

Mes šį kartą susilaikysime nuo bet kokių receptų. Gal patys pasidarys sau išvadą. Spalio 3 ir 4 dienomis jie skrenda į Sydneį. Ten turės progos dar kartą savo jėgas patikrinti. Grįžus vėl teks su latviais susitikti pusfinalinėse ir finalinėse rungtynėse. Pietų Australijos krepšinio taurikę nusinešti viltys blėsta. Bet graužtis neverta. Jeigu ir teks perleisti tai nesvetimiems, — giminei, Brolių Tautai.

Taškus pelnė: Urnevičius 12, Ignatavičius 8, Gurskis 8, Jaciunskis 2, Gasiūnas 1.

Tauras — Macs 26:21
(1952 m. rugs. 4)

Silpnas kelias, tvirtas griūva, anot Maironių. Tauras tvirtai žengia kaip

tauras. Dėmesio vytičiams, pavojus ateina. Ir šį kartą prieš stiprią australų komandą laimėjo vertai ir gražiai.

Taškai: Alkevičius 10, Merinas 8, Armonas 6 ir Petkūnas 2.

FUTBOLA

Vytis — British Wanderers 4:1
(1952.VIII.23)

Lietuviai užtikrintai nugalėjo anglų emigrantų komandą, kuri savo pajėgumu laikoma trečioje vietoje po lenkų ir lietuvių. Pasekmė išplėsta ne taip jau lengvai. Daug kartų britai šeiminkavo prie mūsų vartų, bet dėka gero vartininko Kito ir gynikų visi pavojai likviduoti. Pirmas puslaikis 1:0 mūsų naudai.

Antrame puslaikyje komandos kapitonas Kitas iš vartų perėjo į puolimą. Čia jis taip gražiai sugebėjo paskirstyti sviedinį tarp savo žaidikų, kad per 15 minučių jau krito trys įvarčiai. Anglai laimėjo vieną įvartį ir tą patį tik iš baudos.

Įvarčiai: Langevičius 2, Norvilaitis 1 ir Čiplys 1.

Vytis — Finsbury 17:0
(1952.VIII.30)

Pasekmė per daug jau gera. Naujas mūsų vartininkas Gasiūnas neturėjo ką veikti, nes geri gynikai Lazauskas, Sungaila, Čižauskas, Sidabras ir Sadauskas neleido jam paimti sviedinio į rankas. Gražiausią kampinį įvartį įkrito Norvilaitis ir dar vieną Sabaliauskas. Žaidynės ejo be triukšmo ir su reikiamu darnumu.

Įvarčiai: Langevičius 6, Sabaliauskas 3, Visockas 3, Norvilaitis 3, Armonas 1 ir Sidabras 1.

Vytis — Philips 7:1
(1952 m. rugs.6)

Vytis nesunkiai nugalėjo Philips (australų komandą), tuo užtikrindama perėjimą kitais metais į antrą divizioną.

Įvarčiai: Kitas 4, Mituzas 1, Armonas ir Sabaliauskas po 1.

PRANESAME FUTBOLO MĖGĖJAMS, kad šių metų rugsėjo 13 d. įvyksta mūsų rungtynės su stipriausia lenkų komanda Polonia, kuri dar nėra pralaimėjusi nei vienų rungtynių. Ten bus išstatytos mūsų stipriausios jėgos, todėl nepraleiskite progos pamatyti tikrai aukšto lygio žaidynes.

Nepavykęs biznis

GUY DE MAUPASSANT

Kaltinamieji Cezaris Izidorius Brumentas ir Prosperis Napaleonas Cornus atvyko į teismo posėdį Assize, Seine-Inférieure apskrityje, apskaitinti norėję prigrindyti ponį Brumentienę, teisėtą kaltinamojo Brumento žmoną.

Abu kaltinamieji buvo pasodinti ant įprasto suolo. Jie buvo kaimiečiai. Brumentas buvo mažas, riebus, trumpomis kojomis ir raudonu spuoguotu veidu. Jo apvala galva buvo tiesiai užtūpdyta ant jo apvalaus kūno ir neturėjo nė mažiausio kaklo. Gyveno jis Cacheville-la-Goupil, Criquetoto valsčiuje ir vertėsi kiaušiu auginimu. Cornus buvo liesas, vidutinio ūgio ir su nanormaliai ilgomis rankomis. Jo veidas buvo iškreiptas, liežuvis įlenktas ir prie to dar žvairakis. Jis dėvėjo ilgą, lyg marškinius, mėlyną švarką, kuris siekė jo kelius. Jo reti, geltoni plaukai buvo suilpę tampriai ant galvos ir teikė jo veidui nešvarią, sudėvėtą, išvargusią išraišką, kuri buvo pasiutusiai bjauri. Jis buvo pravardžiuojamas klebonu, nes jis galėjo imituoti ne tik bažnytinį giedojimą, bet ir gyvatės šnypselėjimą.

Kaltintųjų gi suolas buvo užimtas ponios Brumentienės, išdžiūvusios moters, kuri visuomet atrodė užmigusi. Ji sėdėjo ramiai sudėjusi rankas ant kelių, liūdnai išstempusi akis ir be išraiškos veide.

Teisėjas pradėjo apklausinėjimą. — Aš supratau, geroji moterie, kad jie atėjo į jūsų namus ir įmetė jus į

statinę vandens. Paaškindite visas smulkmenas. Prašau atsistoti...

Ji pasikėlė ant kojų ir atrodė kaip gegužės medis su savo tampriai aptraukta balta kepure.

Drebančiu balsu ji pradėjo savo pasakojimą.

— Kai aš lukštenau pupas jie atėjo kartu. "Jie neatrodo natūraliai", tariau aš pati sau. "Užtikrinu, kad kas nors netvarkoj." Jie žvairavo į mano pusę, ypatingai Cornus, kuris į kiekvieną žvairuoja. Man niekuomet nepatiko matyti juos drauge, nes iš to nieko gero neišeina. Aš tariau jiems: "Ko jūs čia valkiojate?" Tačiau jie nieko neatšakė. Man kilo įtarimas.

Kaltinamasis Brumentas suriko:

— Aš buvau apsuktas!...

Tuo pat laiku pasigirdo gilus, lyg vargonai, Cornaus balsas, palydintis pirmąjį:

— Jei tu tvirtinsi, kad mes abu buvo me girti, tai nė kiek nemeluosi...

Teisėjas sušuko į juos:

— Jūs sakot, kad abu buvote pusgirciai!

Brumentas atkirto:

— O kas čia tokio!

Teisėjas kreipėsi į nuskriaustąją:

— Baikite savo pareikšimą, prašau, geroji moterie.

— Tada Brumentas tarė man: "Ar nori uždirbti penkis frankus?" Aš atsakiau taip, nes gi penki frankai nesimėto po kiekvienu krūmu. Po to jis man tarė: "Atsikvošok ir aš tau paro-

dysiu, ką tu turi veikti". Jis nuėjo ir pačiuo didžiulę statinę, kuri stovi po stogu dėl lietaus vandens. Jis ją ištraukė, atvilko ir pastatė mano virtuvės viduryje, sakydamas: "Eik ir prinešk vandens ir pripilk iki pat viršaus". Aš taip ir vilkau po du kibirus visą valandą, nes statinė, atleiskite ponas teisėjas, buvo didelė, kaip bosas. Visą tą laiką Brumentas su Cornum laikė stiklus ir pylė vienas antram iki aš jiems pasakiau: "Jūs abu pilni, pilnesni negu ši statinė." Brumentas atsakė: "Neikišk savo nosies ir žiūrėk savo reikalą, nes tavo valdžia čia baigiasi." Dėl to aš nė kiek nesusižadinau, nes žinojau, kad jis buvo girtas. Kada statinė buvo pilna iki kraštų aš tariau: "Va, aš jau baigiau."

Cornus man davė penkis frankus; Cornus, — nesumaišykite su Brumentu, — ir pasakė man: "Ar nori dar uždirbti penkis frankus?" Aš atsakiau, kad noriu, nes gi frankais ne dažnai lyja. Taigi, jis tarė man: "Nusivilk!" "Ar man pačiai nusivilkti?" "Taip", atsakė jis. "Ar visus drabužius turiu nusivilkti?" "Jeigu tai sudaro tau nepatogumų tai gali marškinius palikti. Dėl to mes nesiginčysime". Naja, penki frankai tai penki frankai. — Po to aš nusivilkau, nors man nepatiko, kad tie šunės į mane taip spoksojo. Aš nusiėmiau kepurę, tada sijoną ir batus. Brumentas tarė: "Kojines tu gali pasilaukyti". "Mes žmoniški vyrai", pasakė Cornus, "labai žmoniški". Taip aš pasilikau kaip visų motina Jieva. Tada jie atsistojo, bet buvo taip girti, kad vos pastovėjo, atleiskite jūsų prakilnybę. "Kas toliau?" paklausiau aš. Bru-

mentas paklausė: "Ar tu jau pasiruošusi?" "Taip", atsakė Cornus. Tada Brumentas paėmė mane už galvos, o Cornus už kojų, lyg išplautą paklodę. Bet aš nerėkiau. Brumentas tarė: "Lai kyla mano liežuvis, tu šliundra". Tada jie metė mane aukštyn į orą ir paleido tiesiai į statinę. Aš taip išsigandau, kad mano kraujas gyslose sustojo, aš buvau sušalus iki padų.

Tada Brumentas tarė: "Taigi, jos galva, ar jau tos neskaitai?" "Panardink galvą irgi", atsakė Cornus. Tada jis panardino mano galvą į vandenį, lyg norėdamas uždusinti, ir vanduo pradėjo veržtis į mano nosį, ir aš galėjau nukeliauti tiesiai į dangų. Jis mane stūmė tol, kol aš buvau visiškai po vandeniu, tada jis, matyt, išsigando ir ištraukė mane lauk, sakydamas: "Greit nusiūlostyk, tu senų kaulų maiše". Aš neriau, kiek tik galėdama, pro duris ir nubėgau pas kleboną. Tas paskolino man savo tarnaitės sijoną ir aš vėl atrodžiau žmoniškai. Klebonas nubėgo ir atsivedė Maître Chicot, šeimnininką, o jis nuėjo į Coiquetotą ir pakvietė policiją, kuri ir nuėjo su manim į namus. Tenai aš radau Brumentą su Cornum besiriejančius kaip du šunis.

Brumentas staugė: "Tai netiesa. Aš tau sakau, kad ten buvo mažiausiai kūbinis metras. Tavo metodai buvo negerai."

"Keturi pilni kibirai," rėkė Cornus, "nesudaro nei pusės kūbinio metro. Tai yra faktas ir tu negali jį užginčyti."

Policijos seržantas juos išskyrė, bet aš nieko negalėjau padėti.

Ji atsisėdo.

Teismo salėje pasigirdo linksmas juokas, ir teisėjų veidai nušvito. Tada teisėjas kreipėsi į kaltinamąjį Cornus:

— Atrodo, kad patsai sukombinavai šią negarbingą istoriją. Ar gali pasiaiškinti?

— Jūsų kilnybe, aš buvau girtas.

— Aš tai atsiminsiu, — atsakė teisėjas. — Na, pradėk.

— Taigi, aš jau pradėdau.

Vieną dieną apie devintą valandą Brumentas atėjo į mano namus ir pakvietė mane išgerti porą stikliukų. "Po vieną, Cornau!" Aš atsisėdau prieš jį ir išgėriau, po to aš pastaciau po antrą — iš mandagumo. Tada jis po trečią, aš vėl ir taip tas tęsėsi kol išmūšė dvyliktą ir mes pasijutome truputį nugėrę.

Brumentas tada pradėjo verkti, gi aš, jo labai gailėdamasis, paklausiau, kas atsitiko. Jis tarė: "Iki ketvirtadienio aš privalau turėti tūkstantį frankų." Aš norėjau padėti ir jis man tarė: "Aš parduosiu tau savo žmoną".

Aš buvau girtas, o mano žmona yra mirusi ir šis pasiūlymas mane sužavėjo. Aš nepažinojau jo žmonos, bet žino, man vistiek yra žmona. Aš jį paklausiau: "Kokiū būdu tu ją parduosi?" Jis pagalvojo valandėlę arba bent nudavė galvojančią. Kada vienas yra girtas tai ir antras ne ką sugalvoja, taigi, jis atsakė: "Aš ją parduosiu kūbiniais metrais".

Aš dėl to nenustebau, nes aš buvau lygiai tiek pat girtas kaip ir jis, o, be to, aš esu įpratęs į kūbinius metrus savo amate. Vienas kūbinis metras tu-

(Perkelta į 5 psl.)

Unija susijaudino del imigrantu

Didžiausia Australijos darbo unija AWU (Australian Workers Union), kuri yra laikoma Australijos Darbo Partijos stuburkauli, viešai išreiškė "savo susijaudinimą" dėl imigrantų asimiliacijos ir darbo. AWU generalinis sekretorius Mr. Tom Daugherty pareiškė, kad

"* Fašizmas imigrantų tarpe auga. Daugumas imigrantų tautinių organizacijų ir sąjungų, įkurtų Australijoje, yra kontroliuojamos naciškai nusiteikusių vadų. Šitie vadai imigrantus agituoja įstoti į jų organizacijas, kurios ginsiančios jų interesus. Jų tikslas, atrodo, yra atskirti tuos žmones nuo australų ir išsaugoti juose stiprų tautiškumo pajautimą.

* Komunistai stengiasi suorganizuoti bedarbius imigrantus. Jie suorganizuavo klubus italams, maltiečiams, kipriečiams, sirijiečiams, rusams, žydams, vokiečiams, jugoslavams ir panašioms tautinėms grupėms Sidnėjūje ir kituose miestuose.

* Kai kurie laikraščiai svetimomis kalbomis spausdina straipsnius, puolančius australų gyvenimo būdą (way of life) ir australiškas institucijas. Kai kurie šitų laikraščių bando išsaugoti antagonizmą prieš australų darbo unijas. Mr. T. Daugherty kaip pavyzdį pacticavo ištrauką iš vieno tokio straipsnio: "Imigrantai buvo darbo unijų terorizuojami ir į unijas prašomi įeiti ir prievarta. Jei kas prieš tų žiaurumą protestavo, tegalėjo tikėtis labai blogos pabaigos... Mum buvo pažadėta, kad unijos mums padės. Mes klausiam: kur gi dingto tas demokratiškas solidarumas darbininkų tarpe, kada tūkstančiai imigrantų ieško darbų?"

* Apskaičiuojama, kad maždaug 30% visų imigrantų šiuo metu yra be darbo. Apie 10.000 imigrantų, kurie neseniai atvyko į Australiją, vis dar neturi darbo.

* Tokiom sąlygom vyraujant, eilė imigrantų gali tapti kriminalistais. Imigrantų stovyklos gi galinčios tapti organizuotų nusikaltimų centrais, nes tokio palankimo elementų yra visose tautose.

* Eilė olandų ir italų imigrantų, dirbančių žemės ūkyje yra apmokami daug žemiau kaip kad reikalauja įstatymai.

* Tūkstančiai imigrantų nori apiešti Australiją. 5.000 pareiškimų yra paduota imigrantų išvykti į Ameriką. Bent 100 bedarbių imigrantų apspinta kiekvieną laivą, plaukiantį į užjūrius, stengdamiesi gauti darbo. Kas dieną bent 40 imigrantų kreipiasi į Imigracijos Departamentą Sidnėjūje ir prašo juos deportuoti į Europą.

* Mišrios vedybos tarp imigrantų ir australų yra gana retos ir praktika parodė, kad jos daugumoje nėra laimingos. Tokios vedybos nėra populiarios nei australų nei imigrantų tarpe.

* Lygsvaros trūkumas tarp vyrų ir moterų skaičiaus imigrantų tarpe situaciją padaro gana pavojinga ir nenormalia. Šiuo metu yra bent 200.000 daugiau vyrų, kaip moterų."

Kad unijos susirūpino surasti "asimiliacijos programos" nepasisekimo priežasčių, galima tikėtis sveikinti. Tačiau, nors kai kurie unijos paskelbtai daviniai ir yra 100% teisingi, mūsų nuomone, kai kurie tvirtinimai yra tiesiog absurdiški. Bijodami, kad ir mūsų kas neapšauktų "fašistais", mes nuo detalizuotų komentarų susilaikysime, teatkreipdami dėmesį į faktą, kad "tūkstančiai imigrantų stengiasi apiešti Australiją", vadinasi, su australiškuoju "way of life" ne viskas yra tvarkoje.

Knygos

Karolė Pažeraitė **NUSIDĖJĖLĖ**, apysaka, Australijos. Lietuvio leidyklos leidinys, 254 psl., kaina tik 8/0

1. **ATVIRUKAI**, 4 spalvų, dail. A. Rukštelės darbo, "Sekmadienis Lietuvoje" — keturios lietuviškos puošios kryžių, po 1/2

2. Balė Vaivorytė **VILTRAKIŲ VAIKAI** iliustr. Pov. Osmolskio. Išleido Vokietijos Krašto Valdyba. 111 psl., kaina 6/6

3. Tumas-Vaižgantas, **PRAGIEDRULIAI**, I dal., 160 psl. 6/6

4. Tumas-Vaižgantas, **PRAGIEDRULIAI**, III dalis, 221 psl. 7/6

5. Neveravičius **DIENOVIDŽIO SUTEMOS**, apysakos ir novelės 187 psl. 7/6

6. Tumas-Vaižgantas **DEDES IR DĖDIENĖS**, 175 psl. 6/6

7. Mark Twain **PRINCAS IR ELGETA**, apysaka, 192 psl. 9/6
Knygos gaunamos Australijos Lietuvio Leidykloje, 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. ir pas visus atstovus.

Israiskos šokio reikalai

Rugsėjo 3 d. Mirazachi House, Melbourne įvyko Israiskos Šokių Grupės vadovaujamos žinomos Danutės Nasvytytės — Gabrijolavičienės supažindinimo vakaras žurnalistams, Paskirtu laiku atvyko žymus būrys foto reporterių, įvairių australų laikraščių atstovai ir israiskos šokių simpatikai, tos meno šakos garbintojai. Lietuviškąją spaudą atstovavo Jūsų bendradarbis, šių eilučių autorius.

Rugsėjo mėn. 19 d. įvyksta kalbamos grupės platesnio masto pirmas viešas pasirodymas Union Theatre, tam tikslu pritaikintoje Melbourne Universiteto salėje. Besiartinančiu koncertu susidomėjimas didelis. Viktorijos Suaugusių Švietimo Direktorius globoja šį koncertą ir teikia moralę paramą. Vienas iš australų israiskos šokių garbintojas pasiima šio koncerto suorganizavimo našta ir su dideliu užsidegimu daro žygius, kad jį pasisekimas būtų užtikrintas. Vienos muzikos mokyklos vedėja australė visą laiką teikė nepamamai patalpas ir su širdingumu globojo besiruošiant šiam koncertui.

Israiskos šokių mokyklos Lietuvoje steigėja Danutė Nasvytytė tyliai, bet su didžiausia meile šiai nuostabiai meno šakai dirbdama jau ilgą laiką su mokinėmis pasirodė šiam nepaprastam koncertui. Israiskos šokio grupę sudaro šešios lietuviškos nuo 17 iki 22 metų amžiaus. Šios grupės pasirodymas mes jau matėme "Jūratės ir Kastyčio" pastatyme Krikščionybės minėjime ir naujųjų australų koncerte. Bet šis koncertas suteiks žiūrovams staigmeną, nes išpildymo lygis žymiai pakilo dėl įdėto nuosirdaus darbo ir visų pastangų tiek iš Grupės Vadovės, tiek iš pačių mokinių pusės.

Supažindinimo vakaro metu sprakėjo foto aparatai, buvo supažindinama su israiskos šokio istorija, vienas australų turtuolis, susižavėjęs su gražiai išpildoma programa, keta suruošti tos grupės išvyką po visus Viktorijos miestus ir miestelius, sumokėdamas po 240 svarų savaitinio atlyginimo. Po koncerto Union Theatre, netrukus bus suruoštas specialus lietuvių bendruomenės koncertas Cathedral Hall. Jau yra užprašytas ir trečias koncertas Melbourne šviesuomenėi su Vyriausiu Melbourne miesto Burmistru priešaky.

Šis didis israiskos šokio susidomėjimas teikia daug vilčių įsteigti nuolatine mokyklą, kuri būtų prieinama tiek lietuviškas, tiek ir kitų tautybių jaunuolėms. Mes nuosirdžiai linkime pasisekimo Israiskos Šokių Grupės vadovei D. Nasvytytei ir jos gabiosioms bei darbščiosioms mokinėms. Lai klesti nuostabus israiskos šokio menas, mūsų garbingos tautietės ugdomas! A. Krausas

Slaptasis "Broederbond"

Arba — kas valdo Pietų Afriką? ..

Mums lietuviams visokios slaptos arba pusiau slaptos organizacijos kaip masonai ir panašios, kurios savo rytuoluose dažnai turi net ir okultinių elementų, yra gana svetimas dalykas. Tiesa, dar prieš pirmąjį pasaulinį karą Lietuvoje veikė masonų ložė "Lietuva", kuriai priklausė eilė gerbtinų ir nusipelnusių asmenybių, kaip prof. Roemeris, prof. M. Biržiška ir kt., tačiau nei masonai, nei kita kuri pusiau slapta okultinė organizacija vėliau Lietuvoje niekad nepriėjo ir rimtesnio vaidmens nelošė. Ar tai gerai ar ne gerai, ne šito straipsnio paskirtis yra nagrinėti, tačiau reikia pabrėžti, kad slaptos organizacijos esmėje, kuriai priklausau tikslai, turis įtakos visuomenėje, lietuvių tautos galvosenai yra pernelyg svetimas dalykas, kuris vargiai begalėtų prigyti. Gal bent, jeigu tokia organizacija būtų pritaikinta specifiniams lietuviškiems reikalavimams ..

Tačiau viena tauta, kuriai tarptautinė masonerija nebuvo paranki, vis dėlto sukūrė savo tautiniais pagrindais slaptą panašaus pobūdžio organizaciją, kuri šiandieną praktiškai valdo visą kraštą. Tai yra Afrikaanų (taip yra vadinami olandų — būrų kilmės ir kalbos Pietų Afrikos gyventojai) "Broederbond", atseit "brolių junginys".

Šita organizacija buvo įsteigta po pirmojo karo, kada afrikanai, kurie sudaro maždaug 70% visų Pietų Afrikos Unijos europiečių gyventojų (kitus 30% sudaro britai), pasiryžo surasti priemonių išsilaisvinti iš britų įtakos (jų pačių žodžiais: "kad nebetektų mums kariuoti Anglijos imperialistiškus karus"), tačiau nenorėjo pradėti atviros ir kruvinos revoliucijos. Jie savo tikslų įgyvendinimui pasiryžo pasiekti masoneriją, kuri savo narių tarpe turi eilę įtakingas valstybines ir visuomenines vietas užimančių šmonių ir netiesioginiai, užkulisiuose, siekia savo tikslų. Tokiu būdu gimė "Broederbond'as".

Čia nereikėtų pamiršti, kad afrikanai niekad nepamiršo būrų karų, kuriuose Anglija sumušė ir aneksavo Ohm Kruegerio valdomus būrų freštatus. Nors būrai — afrikanai ir yra olandų kilmės, tačiau jau reprezentuoja savitą tautą, kuri per eilę kartų įga-

vo savo specifines savybes ir jų kalba pasidarė gan skirtinga nuo olandų. Jie į Afriką iš Olandijos atvyko dėl religinių persekiojimų ir visą sukurtą Pietų Afrikos civilizaciją, palyginus, su pagrindu laiko savo triuso ir pastangų vaisiumi.

"Broederbond'o" pagrindiniai tikslai yra atskirti Pietų Afriką nuo Britų Imperijos, išlaikyti afrikanų kalbą ir sukurti savo nepriklausomą respubliką. Oficialiai nariu gali būti kiekvienas afrikanų kilmės žmogus, kasdieninėje kalboje kalbąs afrikaaniškai ir prisiekęs kovoti dėl nepriklausomos afrikanų respublikos įsteigimo. Tačiau praktiškai įstoti nėra taip lengva. Vietinė "Broederbond'o" celė numato tam tikrą žmogų, kuris, atrodo, tiktų organizacijai ir po ilgų to asmens tyrinėjimų jam pareiškia, kad "durs jam atdaros". Įstojimo ceremonijos esančios gana spalvingos, ir vietinis organizacijos kapelionas iškilmingai pareiškia, kad "kas išduoda Bond'ą, bus Bond'o išduotas. Bond'as niekam neatleidžia ir niekad neužmiršta. Bausmė yra greita ir neišvengiama. Išdavikas dar niekad nėra pabėgęs nuo teisios Bond'o bausmės".

Šiuo metu Broederbond'ui priklauso apie 3.500 tikrųjų narių. Jų tarpe yra 60 parlamento narių (iš 79 kitų valdančios partijos atstovų), eilė įtakingų ir turtingų pramonininkų, prekybininkų, bankininkų, intelektualų. Ir jų įtaka viešajame Pietų Afrikos gyvenime yra didžiulė. Pastebėtina, kad beveik visi Olandų Reformatų Bažnyčios dvasininkai taip pat yra Bond'o nariai, taip pat ir Pietų Afrikos premjeras dr. Malan ir beveik visi ministrai.

Taigi, atrodo, kad Broederbond'o idealas — nepriklausoma respublika ir atsisiskyrimas nuo Britanijos nebetoli. O faktas, kad tai iki šiol dar neįvyko, rodo (pačių afrikanų aiškiniuimu), kad kažkas daro įvairius užkulisius spaudimus ir intrigas. Ir tos intrigos, matyt, yra gana reikšmingos ..

— **Maž. Lietuvos Tarybos pirmininkas E. Simonaitis** savo VIII.13 d. laišku dėkoja LAS Sidnėjūskiu skryiui už £7 ir p. J. Plečkaičiui už £5 auksas, kurios per AL Leidyklą buvo pasiųstos Maž. Lietuvos reikalams.

NEPAVYKĘS BIZNIS (Atkelta iš 4 psl.)

ri tūkstantį litų. Taigi, svarbiausias dalykas buvo nustatyti kainą, kuri, žinoma, priklauso nuo kiekybės.

"Kiek tu nori už vieną kubinį metrą?" "Du tūkstančius frankų", atsakė jisai.

As pašokau iš džiaugsmo, nes nusprendžiau, kad moteris negali užimti daugiau kaip tris šimtus litų, bet aš tuo pat laiku atsakiau: "Per brangu". Jis tarė: "Aš galiu truputį nuleisti, bet čia jau aš pralaimiu". Aš aiškiai, mačiau, kad jis buvo tikras kiulių augintojas, bet jis buvo dar ir visų didžiausias apgavikas, o aš turiu įgimtą gabumą ir permatau žmones kiurkai kaip parduodu spiritą. Cha, cha, cha!

Aš jam atsakiau: "Aš nesiderėčiau, jei ji būtų jauna, bet tu ją turi jau kuris laikas, todėl ji yra jau vartota prekė. Aš tau duodu pusantro tūkstančio frankų ir nė vieno sū daugiau. Kaip sau nori ..

Jis atsakė: "Tvarkoje. Paspauskime viens antram rankas". Aš paspaudžiau jo ranką ir mes nuėjome susikabinę. Taigi, gyvenime reikia padėti vienas kitam. "Bet palauk, man kažkas neaišku. Kaip tu ją išmatuosi litrais jeigu ji neskysta?" Tada jis išaiškino savo idėją, kurią buvo ne taip lengva suprasti, atsiminus, kaip aš buvau girtas.

"Aš paimsiu statinę, sklidinai pripildysiu ją vandens ir įkišiu žmoną į vandenį. Mes išmatuosime vandenį, kuris išsilies ir pagal tai apskaičiuosime.

"Tai gera idėja", atsakiau aš, "bet kaip tu išmatuosi vandenį, kuris iš-

bėgs?" Tada jis išvadino mane asilu ir paaiškino, kad visa, ką mes turime daryti, tai pripilti statinę vėl pilnutėlę vandens ir pagal kibirų skaičių apskaičiuoti. Aš pasakiau, kad dešimt kibirų telpa į vieną kubinį metrą, bet jis net pasigėręs nėra kvailas tas sukčius.

Kad viską greit sutvarkytume mes nuėjome tiesiai pas jį ir aš apžiūrėjau moterį. Ji nebuvo kažkokia gražuolė, tuo galite visi įsitikinti, — tatau pasakiau aš pats sau. Bet argi tai ištikro svarbu. Graži ar negraži vistiek tarnauja tam pačiam tikslui, ar netiesia, jūsu kilnybe? Be to, aš pastebėjau, kad ji buvo liesa kaip stagaras, ir pagalvojau, kad ji daugiau neišspaus, kaip keturis šimtus litų vandens. Aš tai gerai nusimanau būdamas likerio gamintoju.

Ji papasakojo jums kas atsitiko po to, kai mes palikome jai marškinius ir kojines (dėl ko man buvo aiškus nuostolis). Kada viskas buvo baigta, ji išbėgo. Aš kreipiausi į Brumentą: "Žiūrėk, Brumentai, ji pabėgo!"

"Nesijaudink", atsakė jis. "Mes ją lengvai pagausime, kai ji grįš tupėti, o dabar apskaičiuokime rezultatus". Taip mes apskaičiavome išbėgusį vandenį, kuris nesudarė nė keturių pilnų viedrų. Cha, cha, cha!

Kaltnamasis pasileido taip smarkiai kvatotį, kad policininkai turėjo jį sustabdyti.

Grįžęs į normalią padėtį jis tęsė: — Trumpai tariant, Brumentas pasakė: "Nesutinku".

Aš jį pastūmiau žemyn ir sudaviau, jis spyrė man į užpakalį ir tas būtų tęsėsi iki paskutinio teismo dienos, —

Red. vyr. sktn. A. Krausas

Išsirinko vadovybę.

Akademinio Skautų Sąjūdžio Melbourne Skyriaus nariai išsirinko pirmininką senj. Em. Pankevičių ir sekretorę senj. Irmą Laisvėnaitę. Skyrius turi per 10 narių. Mes linkime jam sekmingos veiklos.

Remia Vasario 16 Gimnazija.

Senųjų Skautų Židinys Melbourne liepos mėn. pasiuntė £6/10/-, rugsėjo mėn. £5/5/- pinigais Vasario 16 Gimnazijai. Be to, patyręs apie rūbų trūkumą kalbamos mokyklos mokinių tarpe, sumanė pravesti rūbų rinkliavą. Tam

taip mes buvome girti. Tada atėjo policija. Ji keikė ir šaukė, pagaliau sutrukdė mums tiesos suradimą ir įkišo abu į kalėjimą. Aš reikalauju atlyginti nuostolius.

Jis atsėdėjo. Brumentas patvirtino, kad pastarojo pareiškimas atitiko ir jo nuomonę.

Nustebinti teisėjai išėjo pasitarti. Po valandos laiko jie grįžo ir išteisino abu kaltinamuosius, bet pridėdami pamokslą apie šventą moterystės ryšį ir nustatė ribas kuriose gali įvykti komercinės transakcijos. Brumentas pasijudino šeimyniniam gyvenimui, lydimas savo žmonos, o Cornus grįžo į savo valgyklą. Vertė E.

tikslui susirišta su Tunto Vadovybe ir išrinkta komisija šios sudėties: Bronė Makulienė, V. Sidabra ir I. Didžiulis. Rinkliava buvo pravesta plačiai visos lietuvių bendruomenės tarpe ir surinkta nemaža rūbų bei pinigų persiuntimui. Rūbų siunta jau išsiųsta į Vokietiją. Už piniginę paramą Židinys jau yra gavęs padėką iš kalbamos gimnazijos.

Židinys parėmė Viktorijos Tuntą.

Šiomis dienomis Židinio Vadovybė nupirko baldus Skautų Būklui. Be Židinio lėšomis parėmė ir ALB Melbourne Skyriaus Valdyba. Džiugu, kad mūsų jaunimas turės jaukų būklą savo suieigoms. Tunto Vadovybė baigia jį įrengti.

Moksle pirmiau.

Skautas sąžiningai atlieka visas savo pareigas. Džiugu, kad šis geležinis įstatas vykdomas ir gyvenime. Štai Viktorijos Tunto, Lokuų skilties skilt. Algis Bulakas Footscray Technikos Mokykloje, pirmoje klasėje baigė pirmą pusmetį pirmuoju, o pskln. Algis Kazlauskas antruoju mokiniu. Be to, Algis Bulakas savo mokyklos pašybos parodoje iš savo klasės draugų laimėjo pirmą vietą ir piniginę dovaną. Gulbių skilties sesė Rūta Laisvėnaitė Essendono Gimnazijoje antroje klasėje yra pirmoji mokinė. Tai sektinas pavyzdys ir kitiems broliams ir sesėms. Neteko mamytės. Viktorijos Tunto brolis Romualdas

Padgurskis ir Voverių skilties sesė Irena Padgurskytė neteko mamytės. Ji žuvo nelaimingai auto suvažinėta. Jiedviem gili užuojauta iš brolių ir seserų.

Dariaus Girėno minėjimas.

Oro skautų organizatorius lakūnas G. Janulevičius suruošė Melbourne Dariaus Girėno minėjimą, kuriame skaitė įdomią paskaitą apie didvyrišką šių žygi. Be to, G. Janulevičius yra įsteigęs Oreivystei remti fondą. Jis yra surinkęs jau per 50 svarų tam tikslui. Senųjų Skautų Židinys yra paaukojęs tam fondui 11 svarų. Pageidautina, kad to fondo lėšos netrukus ir būtų panaudotos oreivystei ugdyti jaunimo tarpe.

Vizitavo Sesoriją.

Tarptautinio Skautų Biuro atstovė Miss Swinburn apsilankė pas Viktorijos Tunto seses ir susipažino su veikiu pažadėdama paramą. Tunto skautų skyriaus vedėja nušvietė mūsų sesių būklę ir skautavimo sąlygas. Ji palaukė ryšį su Australijai Skautų Štabu. Greit manoma registruotis Australijos Krašto Anocijijoje.

Organizuojami skautų tėvai.

Geresniems vaisiams auklėjime pasiekti Viktorijos Tuntas nutarė glaudžiai bendradarbiauti su skautų tėvais. Tam tikslui steigiami prie draugovių Tėvų Skautų Komitetas. Baigiamas paruošti statutai ruošiamas vakaras. Reikia tikėtis, kad tėvai šiam svarbiam jauniosios kartos ugdymui jautriai atsilieps ir pritaras.

VERTIMŲ IR PERRAŠINĖJIMŲ

biuras Jums maloniai patarnauja viusoje reikaluose. Sąžiningas patarnavimas, pereinamos kainos. Rašyti:

Box 1656M, G. P. O., Adelaide, S. A.

English Section

Migrants' Problems

UNION INVESTIGATES MIGRANT UNEMPLOYMENT AND ASSIMILATION PROBLEMS

AWU general secretary (Mr. Tom Dougherty) today made sensational allegations that strong Communist and national-Nazi groups were working to prevent assimilation of new Australian migrants.

The Australian Workers' Union is Australia's biggest union.

Mr. Dougherty claimed that —

* The Communist and nationalist forces were trying to foster anti-Australian feelings among new Australians
* Some foreign language newspapers had been publishing articles attacking the Australian way of life and Australian institutions.

* Thousands of European migrants were trying to leave the country.

* Hostels, housing unemployed migrants could become centres of organised crime.

* An estimated 30 per cent. of the assisted migrants (excluding British) in capital cities were unemployed.

* A number of Dutch and Italian migrants employed on rural work were receiving less than award rates of pay.

* Lack of balance between the number of marriageable men and women (there are about 200,000 more men than women) was causing serious unrest.

Mr. Dougherty said these facts had been found during an AWU investigation into migrant unemployment and assimilation problems.

GROUPS GROWING

He said the investigation had shown the number of pro-Communist and pro-Fascist migrants in migrant communities in Australia was growing.

"many migrant national organisations and associations formed in Australia are controlled by Nazi-minded leaders," Mr. Dougherty said.

"these leaders are agitating the migrants to join the organisations to protect their interests in Australia.

"their objective appears to be to keep their people apart from Australians and maintain strong national feelings among them."

CLUBS FORMED

Mr. Dougherty said Communists had been trying to organise unemployed migrants and had formed Communist clubs for Italians, Maltese, Cypriots, Syrians, Russians, Jews, Germans, Yugoslavs, and similar national groups in Sydney and other cities.

He said some foreign language newspapers were attempting to stir up hostility towards Australian trade unions.

He gave as an example an article from one foreign-language newspaper which read in part: "Migrants have been terrorised by the trade unions and they have been enrolled into these trade unions by force and violence. If somebody has protested against this cruelty, he could expect only a very bad end..."

"We have been promised the unions will help us. We ask: Where is now this democratic solidarity between workers when thousands of migrants are hopelessly looking for jobs?"

Mr. Dougherty said widespread and growing unemployment among new Australians was their major problem.

CRIME ANGLE

Unemployment could cause some migrants to turn to crime, because there was always such a tendency among a section of people of any race.

Mr. Dougherty said under these conditions there was a possibility that

hostels might become nests of organised gangs of criminals.

It was estimated at least 30 per cent. of assisted migrants (excluding British) in all capital cities were unemployed.

There had been no positions available for about 10,000 migrants who arrived in Australia recently.

WANT TO LEAVE

Many migrants now wanted to leave Australia. About 5,000 had made applications for landing permits in the US and other countries.

About 100 jobless migrants besieged every ship going overseas.

About 40 unemployed migrants applied daily at the Migration Department in Sydney for deportation to Europe.

Mr. Dougherty said mixed marriages between Australians and migrants were very rare, had not proved successful and were unpopular on both sides.

He concluded: "One of the main reasons for the failure of the assimilation program is that it seems to be practically restricted to teaching migrants how to speak English."

OUR NOTE:

The above article is wholly reprinted from the Adelaide "Mail", dated 23.8.1952. We would not have bothered to comment on these allegations, but for the fact that Mr. Tom Dougherty publicly declares that "some foreign language newspapers were publishing articles attacking the Australian way of life and Australian institutions". Being afraid to be labelled as "pro-fascist", which we certainly are not, we will refrain from any more detailed commentaries, but nevertheless we would like to stress the following points: (1) We are happy that at last some public institution took the trouble to really investigate into the matter of immigration and assimilation, instead of just using a lot of nice (and sometimes not so nice) adjectives. (2) We certainly agree that some of the data and facts supplied by Mr. T. Dougherty are 100% correct. (3) Nevertheless in our opinion some of the allegations are just absurd. (4) The fact that "thousands of European migrants were trying to leave the country" only proves that something is wrong with the whole set up. (5) Not being responsible for any other foreign language paper in Australia, we would like to declare on behalf of this newspaper that we never did attack any Australian institutions or the Australian way of life, but we did intend to do in the future to criticise it. We believe that constructive criticism is not only the privilege and right of any newspaper in a democratic country, but even it's duty.

J. Kernick

LIMITED
176-180 PORT ROAD,
HINDMARSH, S. A.

VYRISKI IR MOTERISKI
RUBAI, SIUVYKLA PO-
NIOMS IR PONAMS

UZUOLAIDOS ir UZVAL-
KALAI, IVAIRIAUSIOS
MEDZIAGOS

LINOLEUMAI IR KILI-
MAI, NAMU APYVOKOS
REIKMENYS, PUOSME-
NYS

Naudokitės mūsų LAY-BY
— tiktai 1 šilingas depozito
1 svare

Our Foreign Migrants' Crime List is Low

For the past half-year no capital crime, felony or serious offence has been committed by European migrants in S. A.

This is a fact to consider in fairness to migrants when the Federal Government is drastically cutting their intake and an impression is being created that the problem is giving Australia a headache.

Migrants have been condemned for carrying knives. There is a simple explanation for this habit.

A pocket knife of varying size is a standard piece of equipment for European men, mainly farm workers.

Lunches there are not cut in the Australian way, but consist of a chunk of bread and one large piece of meat — bacon, lard or wurst — which is then cut up to eat.

It is also used as a tool to repair or make little things.

There are now more than 32,000 European migrants in SA, and on the Australian principle of "fair go", it should be acknowledged that the crime incidence among them has been remarkably low in the past six months.

RECORD

SA has a better record in this than other States. Why? One reason might be that, though both South Australians and migrants might do a lot of grumbling on the side, the people here are more willing and able to get along with migrants.

It would be good to make the clean crime sheet of the past six months permanent.

It is time to realise, that the word "assimilation", despite its original Latin meaning — "making similar" — is a textbook approach to changing the habits and ways of life of human beings.

It is all very well to consider migration on a lofty level, as a means towards the security and economic development of Australia, but the actual way to reach this goal is to consider migrants not en masse, but as individuals with their little failings and virtues.

The average Australian does not care what his Australian neighbor six doors up the street is doing, but he insists migrants should adopt a tremendous number of things the conveniently summaries as "the Australian way of life."

WAY OF LIFE

Left to himself to find out just what the Australian way of life is: the migrant (in an extreme case) could see its most evident components as something like this:—

* Clamor for higher wages and less work.

* Weekend and midweek racing.

* Six o'clock swill.

* Intolerance towards foreigners.

* Non-appreciation of anything that is not British.

As I said, that is an extreme case.

But would anyone wonder why a migrant reaching this sum total of the Australian way of life might say: "You can keep it."

SIX QUESTIONS

Here are six questions which Australians often ask, which I have tried to answer from my experience with both migrants and Australians:—

Q.: Why don't new Australians learn English?

A.: Australians meet migrants every day who are working as tram conductors, railway porters, salesmen, shop assistants, clerks, and business men.

They do not notice them because every migrant who speaks English disappears in the anonymity of the mass. Attention is centred on the few unfortunates who just have not the gift of learning languages.

It is the same lack of gift which

would make it hard for Australians to live in a foreign country.

Q.: Why do migrants congregate in cities and why don't they want to live in the country?

A.: Why don't Australians? Cities, with their secondary industries, offer better opportunities. Many come from cities in Europe and do not know farm work.

Genuine farmers lack the capital to start farms here. In years to come, when they have saved enough, I think they will go out and buy their own land.

Q.: Where do migrants get so much money in such a short time to build or buy houses?

A.: Migrant families try to save by working overtime, and double shifts in some cases.

Once a migrant owns a home he ceases to be a migrant. He belongs to the country his home is part of.

Q.: How is it that if we sometimes invite a migrant for tea or supper, he accepts but fails to turn up?

A.: Invitations in English are based more or less on a conditional form like: "Would you like to come to tea?" A European invitation has a more direct form, like: "I am inviting you to tea"

(Continued on the page 7)

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....

Free Correspondence Lessons.....

Free Radio Lessons.....

Surname..... Christian Name.....

Address.....

State.....

My native language is —

Mes sveikiname Jus atvykusius į šitą kraštą ir tikime, kad visi tapsite laimingais australiais!

A. FREEMAN & SON

160 Unley Road, U N L E Y, South Australia

VYRISKŲ IR MOTERISKŲ RUBŲ SPECIALISTAI

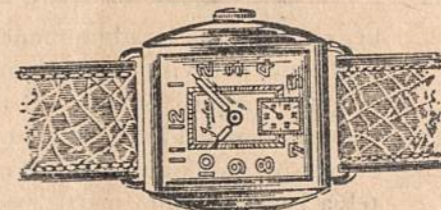
Visa eilė naujųjų australų klientų yra patenkinti mūsų patarnavimais, nes būdami priemiestyje, mokame žemą nuomą ir galime pasiūlyti aukštesnės kokybės prekes už žemesnę kainą.

Modernūs miegamojo, valgomojo ir virtuvės baldų komplektai*
Pavienės kėdės, tualetiniai staliukai, lovos, matracai, kilimai, linoleumai * Apsilankykite — įsitikinsite * Visi baldai atnaujinti *

LENGVAS IŠSIMOKĖJIMAS.

HARRY E. COLES

Second - Hand Dealer, 43-45 Gouger Street, Adelaide

JUVELYRAS IR LAIKRO-
DININKAS

AUKŠČIAUSIA KOKYBĖ

ir
MALONUS PATARNAVIMAS

H. G. Dall

Centrinio Turgaus Arkado-
je Nr. 15

Adelaide

Megaw & Hogg

127 King William Street
Adelaide (prieš Town Hall)

Naujieji australai šiuo yra maloniai kviečiami apžiūrėti platų pasirinkimą įvairiausių vartotų baldų. Lovos, spintos, foteliai ir sofos, virtuvės baldai, kilimai, matracai...

ATDARA ŠESTADIENIAIS NUO 9 iki 11.30 RYTO

D. Leoni

80 Gouger Street,

(Prie pat miesto turgavietės)

SUSIKALBAMA DAUGUMA

EUROPOS KALBŲ!

EUROPIETIŠKO MAISTO ADELAIDĖJE NETRUKSTA!

L. L. Tredrea

10 ir 51 CENTRAL MARKET ARCADE, ADELAIDE

MUSŲ NAMŲ APYVOKOS REIKMENYS, KAIP ĮVAIRUS INDAI, PUODAI, IRANKIAI, KURIE NAMUOSE REIKALINGI KIEKVIENAM VYRUI, YRA AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS IŠDIRBINIAI IR PARDUODAMI ŽEMOMIS, KONKURENCINĖMIS KAINOMIS.

APSILANKYKITE!

LEARN ENGLISH—MOKYKIMES ANGLISKAI

BROADCAST BY THE AUSTRALIAN BROADCASTING COMMISSION
(Lessons 27-52)

RADIO PROGRAMME
"FOR NEW AUSTRALIANS"

Saturday, 20th September, 1952.
(Lesson No. 38)

In this lesson Paul learns the phrases "What is it made of?" "What is it used for?" They are very useful.

JOHN: ... Listen to this: "The new hose is made of plastic. The old hose is made of rubber."

PAUL: That's is, John. "It is made of" — I want that so often. It is made of... My suit is made of?

JOHN: — wool.

PAUL: There's a second difficulty, John. This hose — it works, we work with it... So what is it...?

JOHN: Wait a minute, Paul... O. K. I see what you mean. What is it used for? Right?

PAUL: Right. What is the hose used for? For watering the garden. What is the axe used for? For chopping wood. What is a pen used for? For writing — for writing letters.

Saturday, 27th September, 1952.
(Lesson No. 39)

In this lesson Mary tells Paul how to use "don't" and "doesn't" in sentences that are not questions.

PAUL: Mary! John says: "You don't understand..." Is that right? It's not a question!

MARY: No, Paul... the question is: "Don't you understand?" But John is right. He's getting the car out, so I'll tell you now. We put "don't" and "doesn't" in "not" sentences. We say: I don't like chocolates. She doesn't work in Melbourne. My friends don't want to play cards. We never say: I like not chocolate. That's very bad!

PAUL: I understand... "Have you a cigarette? No. I haven't a cigarette. I don't smoke."

MARY: Will you have a chocolate?

PAUL: No, thanks, Mary, I won't have one. I don't like chocolates. Is that right?

MARY: Yes, that's right.

This is only a small part of the Radio Lesson. You can see that it is an easy and entertaining way of learning English.

You can have a Radio Booklet posted to you each month by writing to the Department of Education in the State where you live. The Radio Booklets are free and contain Broadcast Programmes in the form of English lessons.

You may also get information about Continuation Classes and Correspondence Lessons from the Department of Education.

If you listen to a Metropolitan Station, you will hear this broadcast every Saturday at 1.45 p. m. (South Australian Stations at 1.15 p. m.). Country

RADIJO PROGRAMA
NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
(27-52 pamokos)

TRANSLIUOJAMA AUSTRALIJOS
TRANSLIACIJŲ KOMISIJOS

Šeštadienis, 1952 m. rugsėjo 20 d.
(Pamoka Nr. 38)

Šioje pamokoje Povilas mokosi išsireikškimus kaip "What is it made of?" (Iš ko tai padaryta), "What is it used for?" (Kam tai naudojama). Tai žinoti yra labai naudinga.

JONAS: ... Klausyk: "Nauja žarna (šliauka) padaryta iš elastingos medžiagos. Sena šliauka padaryta iš gumos".

POVILAS: Taigi, Jonai: "It is made of" — aš dažnai taip noriu. Tai padaryta... Mano kostiumas padarytas iš?

JONAS: — vilnos.

POVILAS: Dabar antras sunkumas, Jonai. Ši šliauka — ji dirba, mes su ja dirbame... Taigi, reiškia...?

JONAS: Lukterk minutėlę, Povilai... Tvarkoj. Aš suprantu, ką tu galvoji. Kam ji naudojama? Taip?

POVILAS: Taip. Kokiam tikslui ši šliauka naudojama? Laistyti sodą. Kam naudojamas kirvis? Malkoms kapoti. Kam naudojama plunksna? Rašyti — laiškams rašyti.

Šeštadienis, 1952 m. rugsėjo 27 d.
(Pamoka Nr. 39)

Šioje pamokoje Marytė mokina Povilą, kaip vartoti "don't" ir "doesn't" neklusiamuosiuose sakiniuose.

POVILAS: Marytė! Jonas sako: "tu nesupranti..." Ar tai teisinga? Tai nėra juk klausimas?

MARYTĖ: Ne, Povilai... klausimas būtų: "Ar tu nesupranti?" Bet Jonas teisus. Jis ištraukia automobilį, taip aš tau dabar pasakysiu. Mes vartojame "don't" ir "doesn't" neigiamuose sakiniuose. Mes sakome: "Aš nemėgstu šokolado. Ji nedirba Melbourne. Mano draugai nenori lošti kortomis. Mes niekad nesakome: I like not chocolate. Tai labai blogas išsireikšimas!

POVILAS: Aš suprantu... "Ar tu turi cigaretę? Ne. Aš neturiu cigaretės. Aš nerūkau".

MARYTĖ: Ar tu nori šokolado?

POVILAS: Ne, ačiū, Marytė, aš nenoriu. Aš nemėgstu šokolado. Ar tai teisingai?

MARYTĖ: Taip, tai teisingai.

Tai tik maža radijo pamokos dalis. Jūs matote, kad tai lengvas ir įdomus būdas mokytis anglų kalbą.

Jūs galite gauti Radijo Knygelę paštu kiekvieną mėnesį parašę laišką (laiško forma atspausdinta) Švietimo Departamentui tos valstybės, kurioje jūs gyvenate. Radijo knygelė siunčiama nemokamai ir joje telpa radijo transliacijų programa anglų kalbos pamokų pavidale.

Jūs taip pat galite gauti iš Švietimo Departamento informacijas apie anglų kalbos klases ir korespondencines pamokas.

Jeigu jūs klasysite Metropolijos radijo stotį jūs girdėsite transliaciją kiekvieną šeštadienį 13.45 val. (Pietų Australijos stotys 13.15 val.). Krašto

Humor — Juokai

"So Johnson's pretty stenographer has left him. What was the trouble?" "She caught him kissing his wife."

* * *

THE CLUE

Father (to daughter): Who was here to see you last night?
"Only Mary, father."
"Well, tell Mary next time you see her that she left her pipe on the piano."

* * *

ART

Diner: This soup's very thin, waiter.
Waiter: Yes, sir. The manager likes the people to admire the design on the plate.

* * *

Professor (explaining magnetism): Jack how many natural magnets are known of?

Jack: Two, sir.

"Yes! And will you please name them."

"Blondes and brunettes, sir."

* * *

PRETTY

The pretty school teacher was trying to tell her pupils about the advent of spring.

"As I stood on the station platform one sunny April morning waiting for my train I felt something lightly caressing my cheek. Can anyone tell me what it was?" she asked.

"The station-master's moustache?" suggested the small bad boy of the class.

* * *

HIS MISTAKE

"Will you pass me the butter, please?" asked the stranger of a pompous man at a restaurant table.

"That's the waiter over there, sir," was the supercilious reply.

"I beg your pardon," rejoined the stranger. "I made a mistake, I'm afraid."

"You're only adding insult, sir," broke in the other. "Nothing could induce me to believe that you mistook me for a waiter."

"Certainly not," replied the stranger, "I mistook you for a gentleman."

and 6WN Perth broadcast the programme at 7.15 a. m.

Other programmes are broadcast as follows:

Easy Lessons (1-26) Saturday 12.45 p. m. (S. A. 12.15 p. m., W. A. 7 a. m.)
Harder Lessons Sunday 7.45 a. m. (S. A. 7.15 a. m., W. A. 7.45 a. m.)

— Ir taip pono Džonsono graži stenografistė jį pametė. Kokia galėtų būti to priežastis?

— Ji sučiupo jį bebučiuojant savo žmoną.

Tėvas (dukteriai): Kas pas tave lankėsi praėjusį vakarą?

— Tik Marytė, tėveli.
— Gerai, kitą kartą kai ją pamatysi ta pasakyk, kad ji pamiršo pypkę ant pianino.

* * *

MENAS

Pietautojas: Si sriuba labai skysta. Padavėjas: Taip, pone. Mūsų vedėjui patinka žmonės kurie pastebi lėkštės dugne puikius piešinius.

* * *

Profesorius (aiškindamas magnetizmą):

— Jokūbai, kiek yra žinoma natūralių magnetų?

— Du, pone.

— Teisingai! Prašau juos išvardinti.
— Blondinės ir brunetės, pone.

* * *

GRAŽI

Graži mokytoja stengėsi išaiškinti mokiniams pavasario artėjimo ženklus.

— Kai aš stovėjau vieną balandžio mėnesio rytą stoties perone laukdama traukinio, kažkas lengvai pakuteno mano veidą. Ar galėtų kuris nors man pasakyti kas tai galėjo būti?

— Stoties viršininko ūsai, — spėliojo mažas negražus berniukas klasėje.

* * *

JO KLAIDA

— Būkite malonus, pastūmėkite man sviestą, — paprašė nepažįstamas išdidų vyrą, sėdintį restorane prie to pat stalo.

— Antai ten yra padavėjas, pone, — nemandagiai atkirto užkalbintasis.

— Labai atsiprašau — tarė svetimas. — Aš suklydau, labai apgailestauju.

— Jūs dar labiau mane užgaunate, pone, — pertraukė jį antrasis. — Niekas manęs neįtikins, kad jūs per klaidą galėjote palaikyti mane kelneriu.

— Tikrai ne, — atsakė svetimas, — aš suklydau palaikydamas jus džentelmenu.

stotys ir 6WN Perth transliuoja šią programą 7.15 val. ryte.

Kitos programos transliuojamos tokiu laiku:

Lengvos pamokos (1—26) šeštadienį 12.45 val. (S. A. 12.15 val., W. A. 7 v. ryte).

Sunkesnės pamokos: sekmadienį 7.45 ryte (S. A. 7.15 val. ir W. A. 7.45 val. ryte).

POLITE

Sergeant (to recruit): Drill tomorrow morning at seven prompt, remember.

Recruit: Righto. But if I'm not down, don't wait.

* * *

MANDAGUMAS

Seržantas (naujokui): Mankšta rytoj iš ryto, lygiai septintą, atsimink.

Naujokas: Tvarkoj. Bet jeigu aš tuo laiku nebūsiu — nelaukite.

* * *

OUR FOREIGN MIGRANTS'...

(Continued from the page 6)

with us at our place at 6 p. m.

It creates misunderstanding. The migrant is often under the impression that in spite of having said "Yes," it is still left up to him whether he should go or not. He often thinks he might be intruding.

BEWILDERED

Q.: Why do Europeans keep in groups and why don't they mix more with Australians?

A.: Australians demand migrants learn English, the Australian way of life, and behave according to approved standards.

Is it any wonder the average migrant is a bit bewildered?

Sometimes he tries to fit into the expected pattern, but critics are always ready to discourage him.

So he prefers the company of those in the same boat as himself.

Q.: Why do migrants speak their own language even in the presence of Australians who cannot understand them?

A.: Disregarding cases of bad manners, which happen anywhere, migrants talking to each other often unconsciously lapse into the language in which they can best express themselves.

(Charles Zelenay, "The News", Adel.)

NAMUS

AR ŽEMĖS SKLYPA
geriausia pirkti tarpininkaujant

WESTERN & COCKS

Nekilnojamojų turty pardavimo agentams. Sąžiningas patarnavimas. Sutvarkomi visi pirkimo ir paskolos gavimo dokumentai.

Adresas:
Savings Bank Buildings
(8-tas aukštas)
Kings William St. Adelaide
Tel. C 3942, priv. X4461 ir LF 3350

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

SYKES FURNITURE STORE

Taupyk svarus
pirkdamas
pas mus

334 Port Road, Hindmarsh

NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
VISOKIARIOPAI PADEDAMA!

Baldai, kilimai
linoleumas
ir kita

MODERN
Furnishers

125 Gouger Street, Adelaide
(Priešais Osborn Hall)
Europietiškos sofos arba pilni 3 gab. komplektai gaminami pagal jūsų užsakymą.
PRIEINAMOS KAINOS
IŠSIMOKĖJIMAS

Laiskas Lietuviai Teises patarejas

GERBIAMASIS,

Siemet rugpjūčio 24 dieną sukako 70 metų mūsų tautos veteranui, Nepriklausomybės Akto signatarui, Vilniaus Universiteto Rektoriui prof. dr. Mykolui BIRŽIŠKAI. Tą sukaktį mini visa lietuviškoji spauda. ALT Los Angeles skyrius rengia šios sukakties iškilmingą minėjimą rugsėjo mėn. 28 d. Su širdgėla esame verčiami tai daryti ne sukaktuvininko numylėtame Vilniuje, bet čia, Los Angeles, kur šiuo metu Mykolas Biržiška gyvena. Viso savo amžiaus jėgas pašventęs savo tautos ir savo krašto labui, prof. Mykolas Biržiška savame krašte būtų galėjęs be vargo savo gyvenimo saulėlydį sunaudoti suveddamas savo ilgo ir prasmingo gyvenimo patyrimus ir mokslo žinias ateinančioms kartoms. Šiandien jis dėl savo amžiaus, gyvendamas svetimame krašte, sunkiai gali parūpinti kasdieninę duoną sau ir savo sirguliuojančiai žmonai.

Ar gali Lietuvos išeivija ir tremtiniai, aktyviai kovodami už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą ir patys ilgėdamiesi grįžti į savo kraštą, pamiršti tos Nepriklausomybės kūrėjus, Vasario 16 akto signatarus ir leisti jiems čia pat mūsų tarpe fiziškai sunykti? Ne! Laisvėje gyvenanti tautos dalis privalo organizuotai padėti vargti tremtinio vargą savo tautos veteranams. Kokios pagarbos būsim verti svetimųjų akyse, jei negerbime patys savęs, jei nesugebėsime bent minimaliai aprūpinti pačius didžiuosius savo tautos vyrus, kad jie galėtų užbaigti tuos mokslo ir tautinės kultūros darbus, kuriuos pašventė visą savo gyvenimą. Nebepalikime šį kartą, kaip tai dažnai atsitikdavo praityje, žymiųjų žmonių pagerbimo po mirties, kada jų vardai ir fondus organizuodavom ir kitaip juos atžymėdavome. Jiems pagalba ir moralinė bei materialinė pagalba reikalinga šiandien.

Būkime išmintingi savo tautos garbės atžvilgiu. Parodykim giliausių savo reikalų supratimą ir jautrią širdį savo tautos veteranų dvasinei tragedijai ir materialiniam vargiui sušvelninti!

Mielas Tautiet! Skubiai ir kiek galėdamas prisidėk savo auka Nepriklausomybės Akto signataro Mykolo Biržiško paramai. ALT Los Angeles skyrius kuriam tenka garbė turėti jubiliją savo tarpe, kreipiasi į visą lietuviškąją visuomenę prašydamas paremti jo iniciatyvą ir tikisi, kad viso pasaulio lietuviai savo aukomis padės užtikrinti prof. Mykolui Biržiškai ir jo žmonai, nors labai kuklų pragyvenimą vieniems kitiems metams. Būkite tikri, kad jis ir toliau visas savo jėgas pašvęsčia naujų veikalų rašymui.

Būtume labai dėkingi, jei Tamstos auka mus pasiektų iki rugsėjo 28 d. Tačiau ir po to aukos bus laukiamos ir didžiai vertinamos.

Aukos ir sveikinimus siųskite šiuo adresu:

Mr. Jonas Uždavins,
3604 E. 60th Place
Huntington Park, California, U. S. A.
Brangus Tautiet, aukok pats ir paragink tai padaryti savo organizacijos narius, prikalkėk savo draugus bei pažįstamus. Aukotojų pavardės bus skel-

Alfa Kernius, Uraidla, S. A.

Mano skolintojas, — rašo autorius, ginasi gavęs iš manęs £84.0, kuriuos aš buvau paėmęs iš jo. Kad gavo pinigų, raštelio nėra. Skolai užmokėti aš paėmiau pinigų iš savo einamosios sąskaitos iš banko. Ar galima ir kaip įrodyti skolos atmokėjimą? Gražinta pinigai be liudytojų.

— Be teismo, matyti, neapsieisi. Ten pasisakyti, kaip buvo: kada skolinai, kad gražinai skolą ir kokią sumą. Buvo pasitarkta žodžiu. Atmokėjimo įrodymui pristatyk iš savo banko pažymėjimą (be to įrašo, kuris yra Tamstos taupomojoje knygelėje), kada £84.0 paėmei iš banko ir, jei Tamsta buvai sakęs ir bankas atsimeina, kuriam reikalui. Teismas, manau, pilnai patikės Tamstos teisybę.

Petras V-ta, Woodside, S. A.

— Tamsta skundiesi gaunęs (labai dažnai) iš savo pienininko atmiesto pie no. Ką daryti klausiu. Paprasčiausia būtų pereiti prie kito, teisingesnio pieno pardavėjo ir taip baigti reikalą.

Teismo reikalas sunkesnis. Įstatymai (The Foods and Drugs Act) griežti: smarkiai draudžia pieną, skirtą žmogaus reikalams, skystinti vandeniui ir baudžia už tai. Bylos kelias paprastas: patikrinusi (analizė būdu) pieną, policija teismui perduoda bylą. Įstatymuose pažymėtas mažiausias nuosimtis pieno riebumo. Baudžiama, kai pieno riebumas žemesnis už tą nuosimtį.

Jonas Kėkštas, Woomea, S. A.

klausia, kaip apsaugoti pinigus, kuriuos jis laiko banke, ir kitoki savo turta mirus. Jis turi žmoną ir dukterį 19 metų.

— Pirmas klausimas dėl pinigų. Pinigus laikyk banke, taupomose kasoje ne vien savo, bet ir žmonos ar dukters vardu. Abudu turėsite lygias teises. Kiekvienas yra pinigų savininkas. Tamstai mirus, pavyzdžiui, duktė, jei ji buvo įrašyta bendra savininke, lieka visų pinigų gavėja. Pinigai gaunami be teismo ir laiko gaisčio.

— Antras klausimas liečia kito turto, pavyzdžiui, žemės, namų, kurie T. vienam priklauso.

Šiuo atveju reikia testamentu užrašyti turtą dukteriai ar žmonai, kaip nori. Galima tai padaryti (tai pigiausias būdas) ir naminiu testamentu. Kaip surašyti testamentą apie tai Tamsta rasi "Australijos Lietuvių". Reikia tik skaityti ir jį sekti (toks straipsnis tilps jau sekančiame AL numeryje.)

Blogiau yra vienišiams žmonėms, be šeimos ir giminių. Tokių turtas, pinigai ar namai, jei nėra testamentu, eina valdžiai, išdui. Tam išvengti reikia testamentu, kuriuo jis savo išstikimam draugui paveda paliktu turtu paremti kultūros darbą. (Lietuvių Teisininkų Draugija Užsienyje)

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Vaitui. — Anoniminių rašinių laikraštini netalpiname. Autoriaus pavardė ir adresas reikalinga bent redakcijos žiniai.

EBG, ENGLISH and FOREIGN BOOKSHOP

Sydney: 28 Martin Place (ground floor),
Brisbane: AMP Lane off Edwards Street.

Didelis pasirinkimas vokiečių, rusų, prancūzų ir kitomis kalbomis knygų ir žurnalų Reikalaukite mūsų katalogų

biamos sjaudoje.
Los Angeles ALT Skyrius ir Minėjimui Rengti Komisija

GEN. NAGUIB — NERIBOTAS DIKTATORIUS EGIPTE

Kilus nesutarimams tarp naujosios Egipto vyriausybės ir gen. Naguibo pirmon eilėn dėl žemės reformos, vyriausybė atsistatydino. Gen. Naguib perėmė ministerio pirmininko pareigas, sudarydamas sau patikimą ministrų kabinetą, pasilikdamas taip pat karo ministeriu ir generalinio štabo viršininku.

Pagrindinė nesutarimų priežastis buvo dėl žemės reformos pravedimo. Gen Naguib nusistatęs pravedti radikalią žemės reformą, paliekant dvarų savininkams apie 80 ha žemės normą. Tuo jis siekia užkirsti kelią vis labiau bejėgalinčiam komunizmui plisti.

Vyriausybę pasitraukus, gen. Naguib naujas ministerių kabinetas jau priėmė įstatymą apie krašto partijų reorganizaciją, o taip pat laukiamas netrukus ir žemės reformos įstatymo priėmimo.

Iš paviršiaus žiūrint atrodo, kad gen. Naguib projektuojama žemės reforma labai panaši į Lietuvoje įvykdytą, kuri taip pat užkirsto kelią komunizmo plitimui ir pakėlė krašto ekonominį lygį.

JAU 83 VASARIO 16 GIMNAZIJOS MOKINIAI TURI GLOBĖJUS

Vasario 16 Gimnazija Diepholze jau turi 1600 nuolatinių rėmėjų, kurie susibūrę į 83 būrelius. Kiekvienas būrelis išlaiko 1 mokinį, mokėdamas jį mėnesį po £10.

Australijoje turime 5 būrelius: 3 Melbourne, 1 Adelaidėje (atstovaujamas p. J. Lapšio) ir vienas mokiny išlaikomas rėmėjų per Australijos Lietuvos leidyklą. Turime žinių, kad Adelaidėje netrukus bus suorganizuoti dar du rėmėjų būreliai. Iniciatyvos ėmęs p. Pov. Lukošius. Smulkiau apie jų sąstatą paskelbime vėliau, gavę tikresnių žinių.

Nė vienas rėmėjų būrelis kol kas nėra Sydnejuje, kur lietuvių kolonija ne mažiau skaitlinga, kaip Melbourne ar Adelaidėje.

Per kilusį Somers (Vic.) imigrantų stovykloje gaisrą, kuris palietė ir didelę dalį ligoninės, sudėgė 5 vaikai nuo pusės iki 7 metų amžiaus (3 lenkų, 1 ukrainiečių ir 1 latvių). Gaisro gesinimo priemonės pasirodė netvarkoje.

16 vaikų ir 1 suaugęs buvo išgelbėti paskutiniu momentu.

P A D Ė K A

Adelaidės lietuviai studentai nuoširdžiai dėkoja Lietuvii Moterų Sekcijai mums tiek daug padėjusiai rengiant vakarą ir paskyrusiai pilną studentų reikalams;

p. p. Grigonii, Taparaskui, Jau-nučiui, Alg. Dundai savo darbu prisidėjusiems prie vakaro pasisekimo; ponams Stasiškams, Pacevičiams ir Gaveliams paaukojusiems gėles ir visiems aukojusiems bei atsilankiusiems.

Rugsėjo 19 dieną, 8 val. vak., Union Teatre, Universiteto patalpose, Melbourne, įvyksta, Sir Bernard Heinze patronuojant

Danutės Nasvytytės

ISRAIŠKOS ŠOKIO GRUPĖS KONCERTAS

Dalyvės: D. Dimindavičiūtė, I. Kaunaitė, E. Kesminaitė, J. Kesminaitė, B. Mažeikaitė.
Bilietai gaunami iš anksto pas Allan's Collins gatvėje.
Į teatrą važiuoti tramvajais Nr. Nr. 1, 15, 17, 22 iš Swanston gatvės iki 10 sustojimo.

Š. m. rugsėjo 26 dieną 7 val. vak. Adelaidės L. S. K. Vytis rengia didelį

VAKARA-BALIŲ

Osborne Hall, 122 Gouger Street, Adelaide.
Pelnas skiriamas mūsų krepšinininkams, vykstantiems į Sydnejų paremti Adelaidės L. S. K. Vytis Valdyba

Talkos eiga

Talka eina labai sėkmingai. Iki rugsėjo 10 dienos naujų prenumeratorių atėjo 83. Iš jų metinių (ir daugiau kaip metinių — iki 1953 m. gruodžio 31 d.) 48, pusmetinių 30 ir trumpesniam laikui 5. Spalio 1-moji ne taip jau toli, — perilgai netrukite!

Atminkite: kas remia "Australijos Lietuvii" tas remia ir knygų leidyklą, kuri pigiausiomis kainomis išleidžia lietuviškas knygas.

Visi talkon už šventą lietuvišką žodį!

AL Redakcija ir Leidykla

STALO TENISO MĖGĖJŲ ŽINIAI.

Pranešama, kad Adelaidės LSK Vytis ruošia stalo teniso pirmenybes. Pirmos dvi vietos premijuojamos. Registruotis pas A. Kitą, Y. W. C. A. salėje sekmadieniais po pamaldų arba 22 Melbourne St., North Adelaide. Registracija baigiasi spalio 4 d.

A. L. S. K. Vytis Valdyba

BRANGUS TAUTIEČIAI

Jau laikas apsimokėti už šiuos metus ir kurie dar neapsimokėjo už pr. metus nario ir tautinio solidarumo mokesčius. Todėl prašome nedelsti, bet prie keikvienos progos, sekmadieniais, Camperdown parapijos patalpose ALB Centrinės Bibliotekos kambaryje pas Valdybos kasininką p. Šablevičių galite apsimokėti. Kurie sudaro nepatogumų atvykti į Sydnejų, tai mokesčius gali apsimokėti pas savo ALB rajono įgaliotinius.

Be to, pranešame, kad iš Tautos Fondo Valdybos yra gauta siunta "Lietuvio Pasų" ir T. Fondui mokesčiams ženklukai. Pasų kaina: a) odiniais viršeliais 4 šil. ir b) paprastais viršeliais 2 šil. Taip pat iš ALB Krašto Valdybos gauta tautinio solidarumo mokesčiams ženklukai. Lietuvio pasą įsigyti ir mokesčius mokėti kiekvieno lietuvių šventa pareiga. Tik vieningoje kovoje atgausime Nepriklausomą Lietuvą!

ALB Sydnejaus Apylinkės Valdyba

SAMBURIO "ŠVIESA" SYDNĖJAUS SKYRIAUS PARENGIMAI:

* Šeštadienį, rugsėjo 27 d. coll. Jurgio Kalakausko paskaita "Lietuvių politinės partijos bei srovės ir tremtis". Šeštadienis, spalio 25 d. coll. Vytuto Janavičiaus paskaita (tema bus paskelbta vėliau).

Šeštadienis, lapkričio 22 d. paskaita (tema bus paskelbta vėliau).

Šeštadienis, gruodžio 13 d., diskusinis vakaras, referuoja coll. A. Simkūnas.

Trečiadienis, gruodžio 31 d., tradicinis Naujų Metų sutikimas (tik nariams ir jų svečiams).

Visi parengimai įvyks Milsons Point, Ennis Rd., 12-14, pradžia 6 val. v.

P A D Ė K A

P. p. Uknevičių šeimai, Ascot Vale, Melbourne, atsiliepusiai į mūsų skelbimą ir suteikusiai sergančios motinos kūdikiui lietuviškų namų šilumą bei globą, širdingai dėkoja Socialinės Globos Moterų Draugija

Lietuviai iš Lenkijos paieško: Albiną Karašką, Vaclovą Edziulį ir Stasę Andriulytę.

Atsiliepusiems AL Redakcijai bus duotas ieškančio asmens adresas.

P R A N E Š I M A S

Pranešame, kad š. m. rugsėjo 28 d. (tuoj po pamaldų), 13 val. Camperdown parapijos salėje šaukiamas ALB Sydnejaus Apylinkės visuotinis narių susirinkimas šia darbotvarka:

1) Susirinkimo atidarymas, 2) Prezidiumo kvietimas, 3) Valdybos pranešimas, 4) ALB Tarybos narių 1952/53 m. kadencijai rinkimas ir 5) Klausimai ir sumanymai.

Prašome tautiečius jauti pareigą atvykti ir susirinkime kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

ALB Sydnejaus Apylinkės Valdyba

Vedybos

Lietuviai, 43 metų, amatininkas, vedybų tikslu nori susipažinti lietuvių moterį, 30-40 metų amžiaus. Foto pagaudaujama, reikalaujant gražios. Rašyti: Bronius Paulauskas, 25 Chatham Rd., Keswick, S. A.

SĄŽININGAS IR SKUBUS PATARNAVIMAS

Norėdami apdrausti bet koki kilnojimą ir nekilnojimąjį turtą, gvybę ir t. t., rašykite man šiuo adresu:

J. Jablonskis, 1 Hamilton St., Mout Albert (Melbourne) arba susitarus: M. L. C., 305 Collin St., Melbourne.

Elegancija, kokybė ir taupumas yra mūsų darbo požymiai. Daugelis australų ir visa eilė lietuvių didžiujasi mūsų siūtais kostiumais. Apsilankykite ir Tamsta į mūsų firmą, kur malonus patarnavimas, europiečių specialistų darbas ir priemonės kainos Jūsų tikriausiai neapvils.

Esterino Martin

13 PEEL Street, ADELAIDE

D Ė M E S I O !

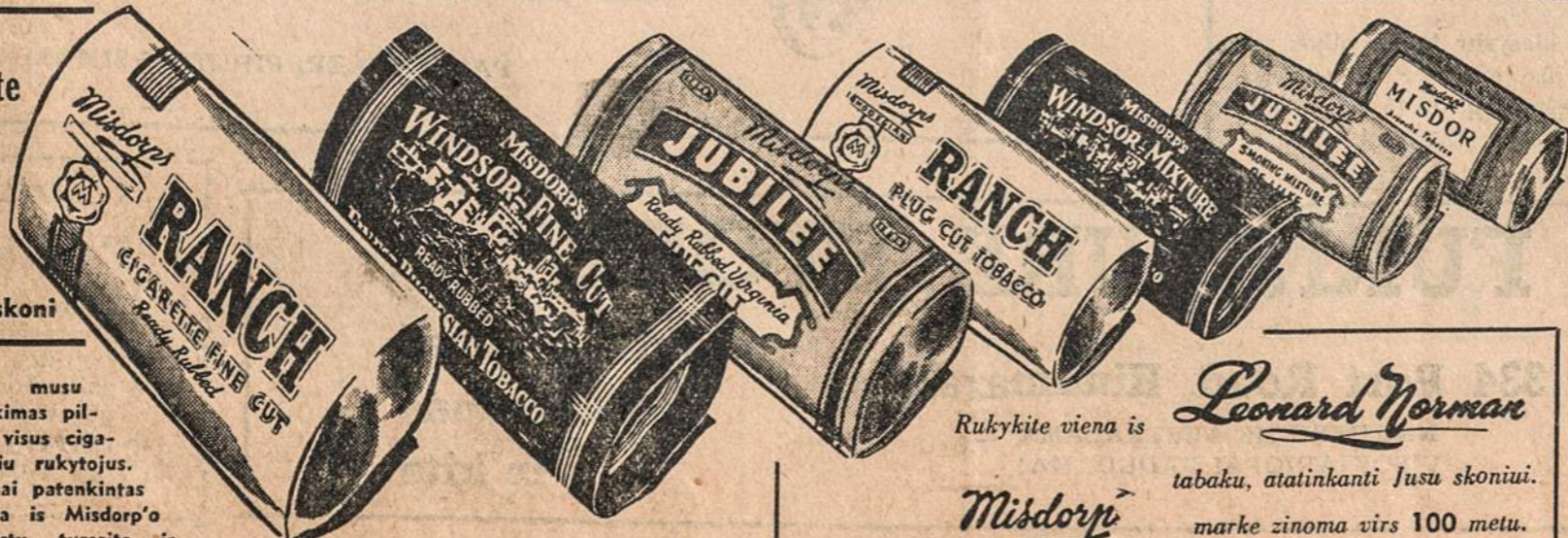
Mūsų firma jau keliasdešimt metų tarnauja Adelaidės gyventojams, patiekdama aukštos kokybės prekes su maloniu patarnavimu. Būdami pačioje miesto širdyje, tik 3 minutės nuo Viktorijos aikštės, mes visiems lengvai pasiekiami... Visi mūsų skyriai randasi pirmame aukšte ir Jums nėra reikalo laiptais laiptais... Visos prekės yra aukščiausios kokybės ir prienamomis kainomis... Ir nepamirškite, kad Adelaidės gyventojai mus jau dešimtmečiais vadina "The great Value Givers"!

NAUJIEJI AUSTRALAI! Mes pilnai suprantame Jūsų pirkinėjimosi sunkumus ir vertėjai visomis Europos kalbomis Jums maloniai patarnaus.

Peoplestores Ltd.
GOUGER ST. ADELAIDE
Prie pat Centrinio turgaus

Rukykite tabaka

atatin-kanti Jesu asmenini skoni

Platus puikiu musu tabaku pasirinkimas pilnai patenkina visus cigareciu ir pypkiu rukytojus. Jus busite pilnai patenkintas pasirinkus viena is Misdorff'o tabaku—o kartu turesite ir Misdorff'o kokybes garantija.

Rukykite viena is

Leonard Norman

tabaku, atatin-kanti Jusu skoniu. Marke zinoma vairs 100 metu.